

GRUPA KAPITAŁOWA

POLSKI BANK KOMÓREK MACIERZYSTYCH

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK OBROTOWY
ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016**

Warszawa, 29 marca 2017 roku

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	10
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	12
1. INFORMACJE OGÓLNE	14
1.1. Informacje o jednostce dominującej.....	14
1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej	15
1.3. Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące	17
1.4. Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych.....	18
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	19
2.1. Kontynuacja działalności	19
2.2. Podstawa sporządzenia.....	19
2.3. Zasady konsolidacji	19
2.4. Połączenia jednostek gospodarczych.....	20
2.5. Wartość firmy	20
2.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	21
2.7. Aktywa niematerialne	21
2.8. Środki trwałe.....	21
2.9. Środki trwałe w budowie	22
2.10. Utrata wartości aktywów	22
2.11. Leasing	22
2.12. Zapasy	22
2.13. Należności krótko- i długoterminowe	23
2.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	23
2.15. Rozliczenia międzyokresowe	23
2.16. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	23
2.17. Rezerwy.....	24
2.18. Kredyty bankowe i pożyczki oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	24
2.19. Podatek dochodowy	24
2.20. Odroczonego podatek dochodowy	24
2.21. Aktywa finansowe.....	25
2.22. Przychody ze sprzedaży.....	25

2.22.1.	Przychody z umów z przedsiębiorcami	25
2.22.2.	Przychody z umów z klientami indywidualnymi.....	25
2.23.	Koszty finansowania zewnętrznego	27
2.24.	Odsetki	27
2.25.	Dotacje	27
2.26.	Dywidendy	27
2.27.	Płatności na bazie akcji	27
3.	ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH	28
4.	NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF	28
4.1.	Oświadczenie o zgodności	28
4.2.	Status zatwierdzenia Standardów w UE	28
5.	ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	30
6.	SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	32
7.	PRZYCHODY I KOSZTY.....	33
7.1.	Struktura przychodów ze sprzedaży i kosztów działalności operacyjnej	33
7.2.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	34
7.3.	Przychody i koszty finansowe	35
8.	PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY	35
9.	AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	37
10.	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	37
11.	DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	37
12.	AKTYWA NIEMATERIALNE.....	38
13.	WARTOŚĆ FIRMY.....	40
14.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	42
15.	NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	44
16.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	44
17.	AKTYWA FINANSOWE	44
18.	CZYNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	45
19.	ZAPASY	45
20.	NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	46
21.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY	47
22.	KAPITAŁ WŁASNY	48
22.1.	Kapitał zakładowy	48
22.2.	Akcje w obrocie giełdowym	48
22.3.	Struktura akcjonariatu	49

22.4. Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	49
22.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	50
22.6. Pozostałe kapitały	50
22.7. Zyski zatrzymane	51
22.8. Udziały niekontrolujące	51
23. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	51
24. REZERWY	51
25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	52
26. KREDYTY I POŻYCZKI	52
27. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	53
28. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	53
29. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	54
30. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	54
31. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU	55
32. INSTRUMENTY FINANSOWE	55
33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSLOWE	56
34. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	56
34.1. Polityka zarządzania ryzykiem	56
34.2. Ryzyko stopy procentowej	57
34.3. Ryzyko walutowe	57
34.4. Ryzyko kredytowe	58
34.5. Ryzyko związane z płynnością	58
34.6. Zarządzanie kapitałem	59
35. PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI	60
36. KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH	62
37. INFORMACJA O WYNAGRODZENIACH, WYPŁACONYCH LUB NALEŻNYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	62
38. INFORMACJA O POŻYCZKACH I ŚWIADCZENIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE UDZIELONYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH	62
39. INFORMACJA O WYNAGRODZENIU BRUTTO BIEGŁEGO REWIDENTA	62
40. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	62
41. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	63
42. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	64

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych za okres rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Polskiego Bank Komórek Macierzystych S.A. w dniu 29 marca 2017 roku.

Zarząd:

Jakub Julian Baran

Prezes Zarządu

Tomasz Baran

Członek Zarządu

Jerzy Mikosz

Członek Zarządu

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA		31.12.2016	31.12.2015
Aktywa trwałe	Nota	130 549 751,52	97 814 652,41
Aktywa niematerialne	12	6 456 943,71	5 882 056,55
Wartość firmy	13	19 102 516,11	18 382 271,31
Rzeczowe aktywa trwałe	14	22 427 789,25	16 140 246,58
Należności długoterminowe	15	268 602,10	444 133,23
Aktywa finansowe	17	5 570,00	5 000,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	5 241 928,78	3 884 754,32
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	18	76 015 325,52	51 111 481,25
Inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	18	1 031 076,05	1 964 709,17
Aktywa obrotowe		38 989 617,23	35 177 491,01
Zapasy	19	2 385 532,79	2 387 877,25
Należności handlowe	20	14 374 415,71	10 532 891,20
Należności z tytułu podatku dochodowego	20	953 029,03	-
Należności krótkoterminowe inne	20	1 796 261,70	2 169 118,14
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	6 809 921,31	6 851 678,34
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	18	10 656 201,57	11 596 173,75
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	18	2 014 255,11	1 639 752,33
Aktywa razem		169 539 368,76	132 992 143,42

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (cd.)

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		31.12.2016	31.12.2015
Kapitał własny ogółem	Nota	56 863 784,52	40 431 268,61
Kapitał zakładowy	22	2 367 410,00	2 367 410,00
Pozostałe kapitały		51 323 988,12	46 510 599,35
Zyski/straty z lat ubiegłych		(20 674 637,49)	(18 409 987,40)
Zysk/strata okresu		21 829 201,32	8 699 638,10
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		342 285,47	253 019,34
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		55 188 247,42	39 420 679,39
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		1 675 537,10	1 010 589,22
Zobowiązania długoterminowe		86 495 666,43	70 412 593,20
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	24 687 901,58	18 674 171,14
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	26	2 825 164,47	1 361 462,10
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	3 017 570,02	915 147,10
Zobowiązania długoterminowe inne	25	800 580,79	2 631 859,50
Rezerwy długoterminowe	24	275 315,00	462 804,00
Przychody przyszłych okresów	28	54 889 134,58	46 367 149,37
Zobowiązania krótkoterminowe		26 179 917,81	22 148 281,61
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	26	1 442 863,21	780 905,37
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	983 965,76	276 869,99
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	6 015 305,69	5 715 015,03
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	27	273 597,48	196 645,14
Zobowiązania budżetowe	27	6 038 653,61	4 579 982,99
Pozostałe zobowiązania	27	591 914,84	1 482 645,82
Rezerwy krótkoterminowe	24	-	-
Przychody przyszłych okresów	28	7 300 363,09	5 843 733,03
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	29	3 533 254,12	3 272 484,24
Pasywa razem		169 539 368,76	132 992 143,42

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Rachunek zysków i strat	Nota	2016	2015
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów	7.1	128 779 874,68	104 816 169,40
Koszty działalności operacyjnej	7.1	(98 940 858,71)	(89 160 956,37)
Amortyzacja		(4 806 165,06)	(4 536 561,67)
Zużycie materiałów i energii		(12 809 561,02)	(8 228 478,90)
Usługi obce		(34 997 530,99)	(31 556 863,40)
Podatki i opłaty		(994 958,39)	(724 658,56)
Wynagrodzenie		(29 324 151,20)	(29 912 670,79)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		(6 532 518,93)	(5 889 292,68)
Pozostałe koszty rodzajowe		(8 228 992,72)	(7 240 050,78)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		(1 246 980,39)	(1 072 379,59)
Zysk (strata) ze sprzedaży		29 839 015,98	15 655 213,03
Pozostałe przychody operacyjne	7.2	2 365 712,79	850 759,85
Pozostałe koszty operacyjne	7.2	(1 849 784,29)	(1 088 494,00)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		30 354 944,47	15 417 478,88
Przychody finansowe	7.3	272 904,37	190 096,42
Koszty finansowe	7.3	(1 751 452,72)	(288 626,79)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		28 876 396,12	15 318 948,51
Podatek dochodowy		(5 291 130,78)	(6 208 403,39)
Zysk (strata) za okres sprawozdawczy		23 585 265,34	9 110 545,13
<i>Przypadający:</i>			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		21 829 201,32	8 699 638,10
Udziałowcom niekontrolującym		1 756 064,02	410 907,03
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)			
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	10	4,61	1,86

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	2016	2015
Zysk (strata) netto za okres		23 585 265,34	9 110 545,13
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat		-	-
Zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych		-	-
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach		-	-
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		319 902,58	(51 882,35)
Podatek dochodowy dotyczący składników, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach		-	-
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu		-	-
Razem pozostałe dochody całkowite:		23 905 167,92	9 058 662,78
Suma całkowitych dochodów przypadająca:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		21 918 467,44	8 530 465,63
Udziałom niedającym kontroli		1 986 700,48	528 197,15

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 367 410,00	41 161 591,70	5 349 007,65	253 019,34	(9 710 349,30)	39 420 679,39	1 010 589,22	40 431 268,61
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	21 829 201,32	21 829 201,32	1 756 064,02	23 585 265,34
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	89 266,12	-	89 266,12	230 636,46	319 902,58
Podział zysku	-	4 460 548,77	-	-	(4 460 548,77)	0,00	-	0,00
Dywidendy	-	-	-	-	(5 762 879,29)	(5 762 879,29)	(1 321 752,60)	(7 084 631,89)
Umorzenie udziałów	-	(398 160,00)	-	-	-	(398 160,00)	-	(398 160,00)
Transakcje z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	-	751 000,00	-	-	751 000,00	-	751 000,00
Program motywacyjny za rok 2015	-	5 184 907,65	(5 184 907,65)	-	-	0,00	-	0,00
Emisja nowych udziałów	-	-	-	-	-	0,00	-	0,00
Transakcje na udziałach niekontrolujących – nabycie dodatkowych udziałów	-	-	-	-	(740 860,13)	(740 860,13)	-	(740 860,13)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 367 410,00	50 408 888,12	915 100,00	342 285,46	1 154 563,83	55 188 247,42	1 675 537,10	56 863 784,52

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (cd.)

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	2 330 100,00	35 261 139,44	164 100,00	422 191,81	(4 539 245,37)	33 638 285,88	548 884,95	34 187 170,83
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	8 699 638,10	8 699 638,10	410 907,03	9 110 545,13
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	(169 172,47)	-	(169 172,47)	117 290,12	(51 882,35)
Podział zysku	-	7 558 549,52	-	-	(7 558 549,52)	0,00	-	0,00
Dywidendy	-	-	-	-	(6 011 658,00)	(6 011 658,00)	-	(6 011 658,00)
Umorzenie udziałów	(21 390,00)	(1 727 266,65)	-	-	-	(1 748 656,65)	-	(1 748 656,65)
Transakcje z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	-	5 184 907,65	-	-	5 184 907,65	-	5 184 907,65
Emisja nowych udziałów	58 700,00	-	-	-	-	58 700,00	-	58 700,00
Połączenie jednostek	-	69 169,39	-	-	(69 169,39)	0,00	-	0,00
Transakcje na udziałach niekontrolujących – nabycie dodatkowych udziałów	-	-	-	-	(231 365,12)	(231 365,12)	(66 492,88)	(297 858,00)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	2 367 410,00	41 161 591,70	5 349 007,65	253 019,34	(9 710 349,30)	39 420 679,39	1 010 589,22	40 431 268,61

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	2016	2015
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		28 876 396,12	15 318 948,51
Korekty:			
Amortyzacja		4 806 165,06	4 536 561,67
Odpis wartości firmy		-	-
Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych		(543 798,40)	566 229,11
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		251 283,55	311 234,07
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		(67 339,32)	(243 127,13)
Zmiana stanu rezerw		(187 489,00)	-
Zmiana stanu zapasów		2 344,46	(24 679,76)
Zmiana stanu należności		(3 581 867,99)	1 570 669,63
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(983 530,13)	(3 304 736,17)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(14 837 266,47)	(12 568 601,07)
Inne korekty		777 373,42	5 157 954,40
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		14 512 271,31	11 320 453,26
Podatek dochodowy zapłacony		(1 542 762,65)	75 623,75
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		12 969 508,66	11 396 077,01
Działalności inwestycyjna			
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych		1 108 979,92	123 011,63
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne		(9 556 740,02)	(3 835 858,32)
Wydatki na nabycie spółek zależnych		(175 346,00)	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(8 623 106,10)	(3 712 846,69)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH (cd.)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	2016	2015
Działalność finansowa			
Wpływy netto z wydania udziałów (akcji)		-	58 700,00
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek		2 523 947,59	-
Dotacje		1 671 909,83	546 384,53
Nabycie udziałów (akcji) własnych		(218 785,00)	(1 748 656,65)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(7 007 534,60)	(6 011 660,00)
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku		-	-
Spląty kredytów i pożyczek		(457 739,87)	(807 373,68)
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych		-	(270 580,00)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(652 920,49)	(398 249,80)
Odsetki		(247 037,05)	(56 685,09)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(4 388 159,59)	(8 688 120,69)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(41 757,03)	(1 004 890,37)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
Środki pieniężne na początek okresu		6 851 678,34	7 856 568,71
Środki pieniężne na koniec okresu		6 809 921,31	6 851 678,34

1. INFORMACJE OGÓLNE

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem sporządzanym przez Grupę zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (dalej „MSSF”) i przedstawia dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 2016 rok i za 2015 rok, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2016 rok obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Polski Bank Komórek Macierzystych”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

1.1. Informacje o jednostce dominującej

Spółką dominującą Grupy Kapitałowej jest Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. (PBKM S.A.) z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 29.

Na mocy uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 2 kwietnia 2003 roku dokonano przekształcenia Spółki Polski Bank Komórek Macierzystych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Polski Bank Komórek Macierzystych Spółka Akcyjna. Spółka zawarta została na czas nieograniczony.

W dniu 28 czerwca 2003 roku Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy z siedzibą w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000166106.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 017452559 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 525-22-39-973.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest:

- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 86.90.E,
- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej PKD 86.90,
- praktyka lekarska specjalistyczna PKD 86.22.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii PKD 72.11.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych PKD 72.19.Z,
- produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych PKD 20.10.Z,
- produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych PKD 21.20.Z,
- pozostałą działalność wydawnicza PKD 58.19.Z,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność PKD 63.11.Z,
- działalność związana z organizacją targów, wystaw, kongresów PKD 82.30.Z

W trakcie okresu sprawozdawczego głównym przedmiotem działalności Spółki było:

- pobieranie, preparatyka i przechowywanie komórek macierzystych, pobieranych z krwi pępowinowej.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki dominującej jest następujący:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd	Prezes Zarządu	Jakub Julian Baran
	Członek Zarządu	Tomasz Baran
	Członek Zarządu	Jerzy Mikosz
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Rafał Władysław Bator
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Ryszard Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Adam Modzelewski
	Członek Rady Nadzorczej	Jarosław Sobolewski
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Maślowska

Dnia 24 marca 2016 r. ze składu Rady Nadzorczej zostali odwołani Pan Kamil Kulczycki oraz Pan Oskar Chejde.

Dnia 9 maja 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki działając na podstawie § 14 ust. 2 oraz § 15 ust. 19 pkt 3 i 4 Statutu Spółki, powołała na kolejną pięcioletnią kadencję rozpoczynającą się w dniu 19 maja 2016 roku następujące osoby wchodzące w skład Zarządu:

- Pana Jakuba Barana, powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu Spółki,
- Pana Tomasza Barana, powierzając mu funkcję Członka Zarządu Spółki,
- Pana Jerzego Mikosza, powierzając mu funkcję Członka Zarządu Spółki.

Informacje na temat struktury akcjonariatu znajdują się w nocie 22 niniejszego sprawozdania finansowego.

1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych wchodzi Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. jako podmiot dominujący oraz następujące spółki zależne:

- **Cryoprofil S.A. (Polska)** z siedzibą w Warszawie
- **CILMES ŠŪNU BANKA SIA (Łotwa)** z siedzibą w Rydze
- **KRIO Intezet Zrt. (Węgry)** z siedzibą w Budapeszcie
- **Famicord Hungary Krt. (Węgry)** z siedzibą w Budapeszcie
- **Biogenis S.R.L. (Rumunia)** z siedzibą w Bukareszcie
- **Stemlab Diagnostic S.R.L. (Rumunia)** z siedzibą w Galati
- **Sevibe Cells S.L. (Hiszpania)** z siedzibą w Barcelonie
- **Sevibe Testing S.L.U. (Hiszpania)** z siedzibą w Gironie
- **Famicord Italia S.R.L. (Włoch)** z siedzibą w Mediolanie
- **Yaşam Bankası Sağlık Hizmetleri İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi (Turcja)** z siedzibą w Ankarze
- **Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o. (Polska)** z siedzibą w Krakowie
- **Instytut Terapii Komórkowych S.A. (Polska)** z siedzibą w Olsztynie
- **Famicord AG (Szwajcaria)** z siedzibą w Zurychu
- **Krionet Kft. (Węgry)** z siedzibą w Budapeszcie

Grupa Kapitałowa Polski Bank Komórek Macierzystych funkcjonując pod wspólną marką FamiCord Group tworzy międzynarodową grupę banków komórek macierzystych z krwi pępowinowej. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia zaangażowanie kapitałowe PBKM w zakresie ekspansji zagranicznej objęło podmioty działające na rynkach rumuńskim, łotewskim, hiszpańskim, węgierskim, włoskim oraz tureckim. Poprzez partnerów jednej ze spółek zależnych usługi Grupy dostępne są także m.in. w Chorwacji, Serbii, Mołdawii, Bośni i Hercegowinie oraz na Ukrainie. W ramach współpracy zagranicznej, na podstawie umów partnerskich, Grupa współpracuje ze specjalistycznymi laboratoriami w Niemczech, Stanach Zjednoczonych oraz Szwajcarii.

Na datę sporządzenia sprawozdania w skład Grupy wchodzi Spółka, 12 podmiotów bezpośrednio zależnych oraz 2 podmioty zależne pośrednio.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące udziałów w kapitale własnym oraz przedmiotu działalności spółek zależnych, w których Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. posiada udziały.

Nazwa podmiotu	Przedmiot działalności	Udział w kapitale własnym na dn. 31.12.2016	Udział w kapitale własnym na dn. 31.12.2016	Metoda konsolidacji
SIA Cilmes Sunu Banka	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Krio Zrt.	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 97,52%	bezpośrednio 97,52%	metoda pełna
Biogenis S.R.L.	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Sevibe Cells S.L.	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 55,97%	bezpośrednio 55,97%	metoda pełna
Famicord Italia S.R.L.	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Yaşam Bankasi	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 85%	bezpośrednio 85%	metoda pełna
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o.	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Cryoprofil S.A.	sprzedaż produktów medycznych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Stemlab Diagnostic S.R.L.	diagnostyka	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Sevibe Testing S.L.U.	diagnostyka	pośrednio 55,97%	pośrednio 55,97%	metoda pełna
Famicord Hungary Krt.	usługi medyczne	pośrednio 97,52%	pośrednio 97,52%	metoda pełna
Instytut Terapii Komórkowych S.A.*	badania medyczne	bezpośrednio 50,0%	bezpośrednio 50,0%	metoda pełna
Famicord AG	bankowanie komórek macierzystych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna
Krionet Kft	usługi medyczne	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%	metoda pełna

* jednostka dominującą posiada 53,48% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki

Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące w Grupie są zawarte w nocie 1.3 poniżej.

Rokiem obrotowym dla Spółki dominującej i spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy. Czas trwania działalności wszystkich poszczególnych jednostek nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Wszystkie dane finansowe przedstawia się w pełnych polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

1.3. Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące

Poniższa tabela przedstawia szczegóły na temat jednostek zależnych w Grupie, które mają istotne udziały niekontrolujące według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Nazwa jednostki	Miejsce prowadzenie działalności	Procentowa wielkość udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących*	Procentowa wielkość praw głosów udziałowców niekontrolujących*	Zysk (strata) zalokowana na niekontrolujące udziały [tys. PLN]	Skumulowana wartość niekontrolujących udziałów [tys. PLN]
Sevibe Cells	Hiszpania	44,03%	44,03%	91	259

*Na dzień 31 grudnia 2016 roku Sevibe Cells S.L. posiadała 2,7% akcji własnych, które nabyła celem umorzenia.

Poniżej informacje według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Nazwa jednostki	Miejsce prowadzenie działalności	Procentowa wielkość udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących	Procentowa wielkość praw głosów udziałowców niekontrolujących	Zysk (strata) zalokowana na niekontrolujące udziały [tys. PLN]	Skumulowana wartość niekontrolujących udziałów [tys. PLN]
Sevibe Cells	Hiszpania	44,03%	44,03%	(679)	(4 234)

Podsumowanie informacji finansowych w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy posiadające istotne udziały niekontrolujące przedstawiono poniżej. Wykazane kwoty poniżej stanowią kwoty przed eliminacjami transakcji między jednostkami w Grupie.

Sevibe Cells [tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Aktywa trwałe	7 957	8 326
Aktywa obrotowe	8 699	3 427
Zobowiązania długoterminowe	10 511	15 503
Zobowiązania krótkoterminowe	5 556	5 867
Kapitał przypisany jednostce dominującej	330	(5 383)
Kapitał przypisany udziałowcom niekontrolującym	259	(4 234)

Sevibe Cells [tys. PLN]	2016	2015
Przychody netto ze sprzedaży	9 986	8 663
Koszty działalności operacyjnej	(13 248)	(11 758)
Zysk (strata) za rok obrotowy	(3 263)	(3 095)
Zysk (strata) netto przypisany właścicielom spółki	116	(864)
Zysk (strata) netto przypisany niekontrolującym udziałowcom	91	(680)
Pozostałe całkowite dochody przypisane właścicielom spółki	(165)	(15)
Pozostałe całkowite dochody przypisane niekontrolującym udziałowcom	167	(12)
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	2	(27)
Całkowite dochody przypisane właścicielom spółki	(49)	(879)
Całkowite dochody przypisane niekontrolującym udziałowcom	258	(692)
Całkowite dochody za rok obrotowy	209	(1 571)
Wyplacone dywidendy niekontrolującym udziałowcom	(77)	-
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(1 640)	(2 161)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	2 438	(179)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(888)	2 243
Przepływy pieniężne netto	(90)	(97)

1.4. Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wystąpiły następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych:

- Dnia 29 lipca 2016 roku Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. zawarł z spółką Nardus Kft. oraz spółką Clariden Kft. umowę kupna 60 udziałów w spółce Krio Intezet Zrt. o łącznej wartości nominalnej 600.000 HUF stanowiących łącznie 1,96% kapitału zakładowego spółki. W wyniku dokonanej transakcji PBKM zwiększył swoje bezpośrednie zaangażowanie w kapitale spółki Krio Intezet Zrt. do 97,52% oraz pośrednio w kapitale spółki Famicord Hungary do 97,52%.
- Dnia 16 grudnia 2016 roku Spółka zawarła ze spółką Sevibe Cells umowę wykupu udziałów w spółce Famicord Italia S.R.L. Spółka zwiększyła swoje bezpośrednie zaangażowanie w kapitale spółki Famicord Italia S.R.L do 100%.

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

2.2. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdania finansowe zostały sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego. Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Przyjęte przez jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły w obu prezentowanych okresach.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

2.3. Zasady konsolidacji

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Grupa posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią kontrolę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia kontroli, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- istotne powiązania osobowe;
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania tej kontroli. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, skonsolidowane sprawozdanie finansowe

uwzględnia wyniki za tę część roku objętego sprawozdaniem, w którym to okresie Grupa posiadała taką kontrolę. Nabycie jednostek zależnych rozliczane jest metodą nabycia.

Zmiany udziału w kapitałach/głosach, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane, jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny (transakcje na udziałach niekontrolujących) i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

2.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia innych podmiotów rozlicza się metodą przejęcia. Zapłatę przekazaną w transakcji połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejęciem ujmują się w wynik w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia.

Wartość firmy wycenia się, jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmuje się bezpośrednio w wyniku, jako zysk na okazyjnym nabyciu.

Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia. Inne rodzaje udziałów niedających kontroli wycenia się w wartości godziwej lub inną metodą przepisaną w MSSF.

W przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, udziały w jednostce przejmowanej uprzednio posiadane przez Grupę przeszacowuje się do wartości godziwej na dzień przejęcia, a wynikający stąd zysk lub stratę ujmuje się w wynik. Kwoty wynikające z posiadania udziałów w jednostce przejmowanej przed datą przejęcia, uprzednio ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, przenosi się do rachunku zysków i strat, jeżeli takie traktowanie byłoby poprawne w chwili zbycia tych udziałów.

2.5. Wartość firmy

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmuje się według kosztu ustalonego na dzień przejęcia tego podmiotu (patrz nota 13) pomniejszonego o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych.

Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na utratę wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Jeżeli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jego wartości bilansowej, odpis z tytułu utraty wartości alokuje się tak, by w pierwszej kolejności zredukować kwotę bilansową wartości firmy alokowanej

do tego ośrodka, a pozostałą część alokuje się na inne składniki aktywów tego ośrodka, proporcjonalnie do wartości bilansowej każdego z nich. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach.

W chwili zbycia ośrodka generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

2.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru Jednostki Dominującej oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są między innymi: EUR (euro), RON (lej rumuński), HUF (forint węgierski), TRY (lira turecka), CHF (frank szwajcarski).

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej obowiązującym na dzień bilansowy. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztów historycznych w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub w kapitałach własnych oraz w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

2.7. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Grupy korzyści ekonomicznych. Początkowe ujęcie aktywa niematerialne następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po ujęciu początkowym aktywa niematerialne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Aktywa niematerialne są amortyzowane liniowo.

Przewidywany okres ekonomicznej użyteczności kształtuje się następująco:

- oprogramowanie komputerowe - od 2 do 5 lat,
- inne aktywa niematerialne - od 2 do 5 lat.

2.8. Środki trwałe

Środki trwałe wycenia się w cenie nabycia, koszcie wytworzenia pomniejszonej o dotychczas naliczone odpisy umorzeniowe oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do użytkowania, jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione. Jeżeli możliwe jest wykazanie, że koszty te spowodowały zwiększenie oczekiwanych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu posiadania danego środka trwałego ponad korzyści przyjmowane pierwotnie, w takim przypadku zwiększają one wartość początkową środka trwałego.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostanie usunięty z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe, z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane liniowo, a okres ich amortyzacji kształtuje się następująco:

- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej - od 10 do 40 lat,
- urządzenia techniczne i maszyny – od 5 do 20 lat,
- środki transportu – od 2 do 7 lat,
- inne środki trwałe – od 3 do 20 lat.

Środki trwałe o niskiej jednostkowej wartości początkowej odnoszone są jednorazowo w koszty.

2.9. Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowych, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W ramach środków trwałych w budowie wykazywane są również materiały inwestycyjne. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy i oddania do użytkowania.

2.10. Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się czy istnieją obiektywne dowody wskazujące na trwałą utratę wartości składnika bądź grupy aktywów trwałych i aktywów niematerialnych. Jeśli takie dowody istnieją, ustala się szacowaną, możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

2.11. Leasing

Spółki Grupy są stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe lub aktywa niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków, wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, na rzecz Spółki, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas środki trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.12. Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższej od ceny sprzedaży.

Koszty poniesione w celu doprowadzenia składników zapasów do ich aktualnego stanu ujmowane są metodą "pierwsze weszło - pierwsze wyszło".

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, upusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Jeżeli w trakcie trwania roku obrotowego ma miejsce zdarzenie powodujące spadek wartości księgowej zapasów, dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, odpisaną kwotę eliminuje się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Dokonane w ten sposób odwrócenie odpisu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

2.13. Należności krótko- i długoterminowe

Należności są wykazywane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące. Wartości tak prezentowane nie różnią się w sposób istotny od wartości wycenianych według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący. Wysokość odpisu aktualizującego wartość należności ustalana jest zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami prawnymi oraz z uwzględnieniem specyfiki postanowień umów.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość.

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne, od których nie dokonano odpisów aktualizujących ich wartość lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości, zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

2.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane są według wartości nominalnej.

Wykazana w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych pozycja środki pieniężne składa się z gotówki w kasie oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność lokacyjna.

2.15. Rozliczenia międzyokresowe

Spółki Grupy dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

2.16. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Spółki należące do Grupy Kapitałowej, w czynnych rozliczeniach międzyokresowych, prezentują jako „Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich” kwoty rozpoznanych przychodów według stopnia zaawansowania wykonania usługi, mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi.

Bierne rozliczenia międzyokresowe obejmują przychody przyszłych okresów, stanowiące otrzymane od klientów przedpłaty na poczet usługi przechowywania za okresy wskazane w indywidualnych umowach, które rozpoznawane są jako przychód proporcjonalnie w okresie, którego dotyczą.

Szczegóły polityki rozpoznawania przychodów przedstawione zostały w punkcie 2.22. niniejszego sprawozdania.

2.17. Rezerwy

Rezerwy ujmowane są wówczas, gdy na Spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest pewne lub wysoce prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Na dzień bilansowy przeprowadza się weryfikację stanu rezerw, dokonując w razie konieczności odpowiednich korekt w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej wiarygodnego szacunku ich wartości. Zmiany stanu rezerw odnoszone są bezpośrednio na odpowiednią pozycję kosztów, na które rezerwa ta została utworzona.

2.18. Kredyty bankowe i pożyczki oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według wartości godziwej, stanowiącego wartość otrzymanych środków pieniężnych i obejmującego koszty uzyskania kredytu/pożyczki. Następnie, wszystkie kredyty bankowe i pożyczki, z wyjątkiem zobowiązań przeznaczonych do obrotu, są wyceniane według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania przeznaczone do obrotu są wyceniane według wartości godziwej. Zysk lub strata z tytułu przeszacowania do wartości godziwej są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.19. Podatek dochodowy

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów przejściowo niepodlegających opodatkowaniu i kosztów przejściowo niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

2.20. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy jest ustalany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy tworzona jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, chyba, że rezerwa na odroczony podatek dochodowy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów lub pasywów przy transakcji nie stanowiącej połączenia przedsiębiorstw i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania lub stratę podatkową.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy tworzona jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych, udziałów w jednostkach współzależnych, z wyjątkiem sytuacji, gdy termin odwracania się różnic przejściowych podlega kontroli i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowany jest w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych i niewykorzystanych strat podatkowych, przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać wspomniane różnice i straty (chyba, że aktywa z tytułu odroczonego podatku powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów lub pasywów przy transakcji nie stanowiącej połączenia przedsiębiorstw i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania lub stratę podatkową).

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczonego podatek dochodowy wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według uchwalonych do dnia bilansowego przepisów będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana.

2.21. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe w momencie wprowadzenia do ksiąg rachunkowych są wyceniane według kosztu (ceny nabycia), stanowiącego wartość godziwą uiszczony zapłaty. Koszty transakcji są ujmowane w wartości początkowej tych instrumentów finansowych, za wyjątkiem aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe są zaliczane do jednej z czterech kategorii i wyceniane w następujący sposób:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności – są wyceniane według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) ustalonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
- Pożyczki udzielone i należności własne – są wyceniane według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) ustalonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Należności o krótkim terminie wymagalności, dla których nie określono stopy procentowej wyceniane są w kwocie wymaganej zapłaty.
- Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu – są wyceniane według wartości godziwej, a zyski/straty z tytułu aktualizacji wyceny są ujmowane w rachunku zysków i strat.
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – są wyceniane według wartości godziwej, a zyski/straty z tytułu aktualizacji wyceny są ujmowane w całkowitych dochodach.

Wartość godziwa instrumentów finansowych stanowiących przedmiot obrotu na aktywnym rynku ustalana jest w odniesieniu do cen notowanych na tym rynku na dzień bilansowy. W przypadku, gdy brak jest notowanej ceny rynkowej, wartość godziwa jest szacowana na podstawie notowanej ceny rynkowej podobnego instrumentu, bądź na podstawie przewidywanych przepływów pieniężnych.

2.22. Przychody ze sprzedaży

2.22.1. Przychody z umów z przedsiębiorcami

Ze względu na istniejący rynek i obowiązujące wzorce umów dla tego typu usług, przychody z tytułu pobrania, badań i preparatyki ustala się odrębnie od przychodów z przechowywania.

Przychody z usług badań i preparatyki komórek w wysokości uzgodnionej w umowie ceny jednostkowej za próbkę rozpoznaje się w momencie wykonania usługi.

Przychody z usług przechowywania komórek ustala się w proporcji do uzgodnionej w umowie ceny za przechowywanie próbki w uzgodnionym cyklu rozliczeniowym według stopnia zaawansowania mierzonego czasem. W wyniku finansowym okresu uwzględnia się różnicę pomiędzy przychodami wyliczonymi dla każdej próbki na koniec okresu a ewentualnymi przychodami bieżącego cyklu rozliczeniowego ujętymi we wcześniejszych okresach.

2.22.2. Przychody z umów z klientami indywidualnymi

Przychody z umowy z klientem indywidualnym w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego ustala się w relacji do całkowitego przychodu z umowy ^[1] w okresie jej trwania ^[2] według stopnia zaawansowania wykonania usługi mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia

przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi ^[3]. W wyniku finansowym okresu uwzględnia się różnicę pomiędzy przychodami wyliczonymi dla każdej umowy według stopnia jej zaawansowania a przychodami ujętymi we wcześniejszych okresach.

W przypadku przychodów i kosztów denominowanych w walutach obcych przelicza się je na złote

- kwoty historyczne według zastosowanych kursów księgowych,
- kwoty budżetowane według notowań kontraktów terminowych obowiązujących w ostatnim dniu okresu obrachunkowego, przy czym kurs dla najbardziej odległej dostępnej daty zamknięcia transakcji ekstrapoluje się na okresy późniejsze.

[1] Całkowity przychód z umowy z klientem obejmuje wszystkie należne Spółkom Grupy w okresie trwania umowy ^[2] przychody związane z usługą pobrania, preparatyki i przechowywania komórek wynikające z treści umowy. Przyszłe płatności, których kwotę umowa uzależnia od ogólnego cennika, prognozuje się w kwocie nominalnej (bez dyskontowania) na podstawie cennika obowiązującego na dzień bilansowy. Jeśli okres trwania umowy nie jest wielokrotnością okresu, którego dotyczy któraś z opłat, przelicza się ją na średnią roczną i mnoży przez okres trwania umowy.

Przychodem z umowy zakończonej jest łączna kwota faktur wystawionych klientowi z tytułu umowy. Przychody odroczone rozpoznaje się w kolejnych okresach w kwocie nominalnej, tj. bez naliczania odsetek stanowiących koszt finansowy.

[2] Okres trwania umowy rozpoczyna się od miesiąca pobrania komórek i stanowi wielokrotność 12 miesięcy. W przypadku usług przedpłaconych na 18 lub więcej lat okres trwania umowy jest równy okresowi przedpłaty. Dla nowo zawieranych umów opłacanych w ratach rocznych przewidywanym okresem trwania umowy jest liczba lat, co do której istnieje oparte na danych historycznych przekonanie o kontynuowaniu umowy przez znaczącą większość klientów. Spółki Grupy zakładają, że wystarczające dane istnieją dla umów od roku 2004 włącznie, w związku z czym dla umów bez przedpłat zawartych w roku 2010 zakładanym okresem trwania umowy jest 6 lat, w roku 2011 – 7 lat, a w 2012 – 8 lat przy ciągłym monitorowaniu zachowań klientów. Jeżeli klient kontynuuje umowę po upływie założonego w kalkulacji okresu, okres ten wydłuża się o rok lub okres przedpłaty, odpowiednio powiększając całkowity przychód i koszt realizacji umowy. Analogiczny sposób ustalania okresu trwania umowy przyjmuje się dla nowo zawieranych umów przedpłaconych na okres krótszy niż zakładany okres trwania umów opłacanych w ratach rocznych. W przypadku usług przedpłaconych na większą liczbę lat, okres trwania umowy jest równy okresowi przedpłaty.

W przypadku zakończenia umowy przed pobraniem komórek za okres wykonania umowy uważa się miesiąc zawarcia umowy sprzedaży.

[3] Całkowity koszt wykonania umowy obejmuje jednostkowe koszty bezpośrednie i pośrednie związane z realizacją umowy w okresie jej trwania^[2]. Koszty przyszłych okresów prognozuje się w kwotach nominalnych, bez dyskontowania, na podstawie danych historycznych, planów finansowych oraz uprawnionych założeń co do kształtowania się kwot i parametrów kalkulacji w kolejnych latach. W przypadku zlecenia części usług związanych wykonaniem umowy do innej spółki grupy, koszt wykonania umowy w wyniku jednostkowym uwzględnia cenę usługi z rozliczenia między spółkami, a w wyniku skonsolidowanym – koszt wykonania po stronie zleceniobiorcy.

Koszt wykonania umowy składa się z dwóch elementów - kosztów związanych z realizacją usług pobrania, badań i preparatyki tkanek i komórek ponoszonych na początku realizacji umowy oraz kosztów ich przechowywania w kolejnych okresach. W celu jego skalkulowania wyodrębnia się następujące grupy kosztów:

1. Koszt zestawu pobraniowego,
2. Koszt transportu próbki z miejsca pobrania do laboratorium,
3. Koszty opłat związanych z pobraniem,
4. Koszty badań i preparatyki,

5. Koszty obsługi klienta,
6. Wynagrodzenia pracowników laboratorium,
7. Koszty utrzymania pomieszczeń laboratorium,
8. Inne koszty stałe laboratorium,
9. Koszty bezpośrednio przechowywania.

Powyższe koszty realizacji usług dzieli się między koszty wstępne i koszty przechowywania. Grupy 1-4 stanowią w całości koszty pobrania, badań i preparatyki, grupa 9 koszty przechowywania, a grupy 5-8 alokuje się pomiędzy te dwie kategorie przy pomocy kluczy podziałowych. Konstrukcja kluczy podziałowych zakłada, że koszt przechowywania nie zmienia się istotnie po ewentualnym zaprzestaniu pozyskiwania nowych klientów.

W ramach obu uzyskanych puli kosztów wyodrębnia się te związane z realizacją umów z klientami indywidualnymi. Następnie uzyskane w ten sposób kwoty dzieli się odpowiednio przez liczbę próbek pobranych i przechowywanych, uzyskując koszt jednostkowy w okresie obrachunkowym. Dane, co do liczby przechowywanych próbek oraz kosztu realizacji usługi prognozuje się na okresy przyszłe na podstawie planów finansowych, a następnie ekstrapoluje na cały okres obowiązywania umów.

2.23. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowe obejmują odsetki od pożyczek i kredytów, różnice kursowe od pożyczek i kredytów oraz straty na instrumentach pochodnych, które ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Koszty finansowania zewnętrznego dotyczące budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia środków trwałych lub aktywów niefinansowych, przez okres budowy, przystosowania, montażu lub ulepszenia są ujmowane w wartości tych aktywów, jeśli zobowiązania te zostały zaciągnięte w tym celu.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

2.24. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej), jeżeli ich otrzymanie nie jest wątpliwe. Przychody z tytułu odsetek prezentowane są w pozycji przychodów finansowych.

2.25. Dotacje

Dotacje do aktywów, które mają na celu finansowanie aktywów trwałych, a dokładnie ich zakup, wytworzenie, budowę lub ulepszenie są prezentowane jako przychody przyszłych okresów, które są w sposób systematyczny ujmowane w zysku lub stracie na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów sfinansowanego dotacją.

2.26. Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez Zgromadzenie Wspólników/Akcjonariuszy spółki, w którą jednostka zainwestowała, uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy. Płatności dywidendy na rzecz udziałowców ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez udziałowców Spółki.

2.27. Płatności na bazie akcji

Płatności na bazie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania. Szczegóły dotyczące określania wartości godziwej płatności na bazie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych znajdują się w Nocie 35.

Wartość godziwą płatności na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określona w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie zostaną nabyte prawa, drugostronnie zwiększając kapitał. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą kapitału rezerwowego na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH

W omawianym okresie nie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości oraz zmiany prezentacji danych.

4. NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

4.2. Status zatwierdzenia Standardów w UE

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzą w życie po raz pierwszy w roku 2016:

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34)

ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Ww. standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowej interpretacji, które według stanu na dzień 29 marca 2017 roku nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Z przeprowadzonej analizy wynika, że największą zmianą będzie zastąpienie przez MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami” obecnie stosowanego przez Grupę standardu MSR 18 „Przychody”. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym MSSF 15 będzie miał zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku. Standard wprowadza jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Zastępuje wytyczne dotyczące ujmowania przychodów z MSR 18 „Przychody” i MSR 11 „Umowy o budowę” oraz związane z nimi interpretacje. Podstawową zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodu w taki sposób, aby odzwierciedlał transfer przyrzeczonych towarów lub usług w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, do którego Grupa oczekuje mieć prawo za te towary lub usługi.

Ze względu na fakt, iż MSSF 15 w odniesieniu do rozpoznawania przychodów z umów z klientami indywidualnymi wymaga dalszych analiz i interpretacji, Zarząd jednostki dominującej na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie jest w stanie przewidzieć wpływu tego standardu na wyniki Grupy, ale we współpracy ze specjalistami pracuje nad jego poprawnym wdrożeniem. Istnieją mocne argumenty potwierdzające, że obecna polityka rozpoznawania przychodów mogłaby być nadal stosowana w dotychczasowej lub zbliżonej formie, niemniej pojawiające się nowe interpretacje tego standardu mogą wymusić zmianę dotychczasowego podejścia. Kluczowym elementem będzie potwierdzenie, czy Grupa może:

- ustalić łączne wynagrodzenie za szacowany okres trwania kontraktu (z uwzględnieniem możliwości jego przedłużenia);
- rozpoznać wynagrodzenie w czasie, w sposób odzwierciedlający stopień realizacji zobowiązań umownych przez spółki Grupy.

Pozytywne rozpatrzenie powyższych zagadnień powinno pozwolić rozpoznawać przychody przy stabilnej rentowności kontraktu w całym szacowanym okresie jego trwania, niezależnie od wybranej przez klienta formy płatności.

Grupa Kapitałowa nie przeprowadziła jeszcze analizy wpływu MSSF 9 na sprawozdania finansowe. Pozostałe, wyżej wymienione standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

5. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- Szacowana utrata wartości firmy - Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w nocie 2.5. Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, czyli spółek, do których odnosi się wartość firmy, wyliczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Szczegółowe informacje dotyczące wartości firmy zaprezentowane zostały w nocie 13 niniejszego sprawozdania.
- Szacowana utrata wartości przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejęciu jednostki zależnej – Grupa rocznie testuje wartość przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejęciu jednostki zależnej pod kątem utraty wartości.
- Szacowana utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych - na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Wartość odzyskiwalna poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne szacowana jest przy wykorzystaniu metodologii opisanej w nocie 2.10.
- Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności - wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji. Szczegóły dotyczące okresów amortyzacji zostały przedstawione w nocie 2.7 i 2.8.
- Szacowane okresy długości trwania kontraktu oraz szacowanie przyszłych kosztów kontraktu – szczegółowe informacje dotyczące metodologii szacowania okresów długości trwania kontraktów oraz zasady szacowania przyszłych kosztów kontraktów przedstawione zostały w nocie 2.22. W omawianych okresach szacowana długość trwania kontraktu dla poszczególnych krajów została określona w następujący sposób:

Kraj	2016	2015
Polska	12	11
Węgry	10	9
Łotwa	12	11
Rumunia	10	9
Turcja	4	3

6. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

W Grupie Polski Bank Komórek Macierzystych wyodrębnia się następujące segmenty sprawozdawcze (segment sprawozdawczy, to taki segment operacyjny, dla którego MSSF 8 wymaga dokonania ujawnień):

- **Rynek strategiczny** - segment obejmujący podmioty osiągające przychody głównie na rynku krajowym, hiszpańskim oraz tureckim, którego wyniki są regularnie analizowane przez dwóch Członków Zarządu Jednostki Dominującej, jako głównego organu decyzyjnego. W skład tego segmentu wchodzi między następujące podmioty: Polski Bank Komórek Macierzystych S.A., Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o., Cryoprofil S.A., Instytut Terapii Komórkowych S.A., Yasam Bankasi, Sevibe Cells oraz Sevibe Testing.
- **Pozostałe rynki** - segment obejmuje spółki osiągające przychody przede wszystkim na rynkach: węgierskim, rumuńskim, łotewskim, włoskim oraz szwajcarskim. Wyniki segmentu jako całości są przedmiotem regularnej weryfikacji przez organy Zarządcze jednostki dominującej. Poszczególne podmioty wchodzące w skład segmentu oferują kompleksowe usługi w zakresie preparowania i przechowywania krwi pępowinowej dla klientów indywidualnych.

W 2016 oraz w 2015 roku Grupa Kapitałowa PBKM nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży.

Ze względu na fakt, iż wartość obrotu ze sprzedaży innych usług, niż podstawowa nie przekracza 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupa nie wydziela przychodów ze względu na rodzaje sprzedawanych usług.

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne kształtują się następująco:

Dane za rok 2016 [tys. PLN]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Działalność nieprzypisana Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	104 857	23 923	-	128 780
Sprzedaż pomiędzy segmentami	924	437	(1 361)	-
Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	28 462	1 893	-	30 355
Amortyzacja	3 943	863	-	4 806
EBITDA	32 405	2 756	-	35 161
Przychody/koszty finansowe	-	-	(1 478)	(1 478)
Podatek dochodowy	-	-	(5 291)	(5 291)
Zysk netto	-	-	-	23 585

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2016 roku:

Dane za rok 2016 [tys. PLN]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Eliminacje	Razem
Aktywa razem	147 408	28 865	(6 734)	169 539
Wartość firmy	17 831	1 272	-	19 103
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe	80 790	33 932	(2 046)	112 676

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne dla roku 2015 kształtują się następująco:

Dane za rok 2015 [tys. PLN]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Działalność nieprzypisana Eliminacje	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	83 415	21 401	-	104 816
Sprzedaż pomiędzy segmentami	1 132	264	(1 396)	-
Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	16 257	(840)	-	15 417
Amortyzacja	3 625	912	-	4 537
EBITDA	19 882	72	-	19 954
Przychody/koszty finansowe	-	-	(98)	(98)
Podatek dochodowy	-	-	(6 208)	(6 208)
Zysk netto	-	-	-	9 111

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2015 roku:

Dane za rok 2015 [tys. PLN]	Rynki strategiczne	Pozostałe rynki	Eliminacje	Razem
Aktywa razem	109 585	27 703	(4 296)	132 992
Wartość firmy	17 478	904	-	18 382
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe	62 555	35 189	(5 183)	92 561

7. PRZYCHODY I KOSZTY

7.1. Struktura przychodów ze sprzedaży i kosztów działalności operacyjnej

Przychody operacyjne i koszty działalności operacyjnej w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Przychody netto ze sprzedaży	2016	2015
Przychody netto ze sprzedaży usług	128 573 684,58	104 721 253,11
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	206 190,10	94 916,29
Razem	128 779 874,68	104 816 169,40

Koszty działalności operacyjnej	2016	2015
Amortyzacja	4 806 165,06	4 536 561,67
Zużycie materiałów i energii	12 809 561,02	8 228 478,90
Usługi obce	34 997 530,99	31 556 863,40
Podatki i opłaty	994 958,39	724 658,56
Świadczenia pracownicze	35 856 670,13	35 801 963,47
Pozostałe koszty rodzajowe	8 228 992,72	7 240 050,78
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 246 980,39	1 072 379,59
Razem	98 940 858,71	89 160 956,37

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące ponoszonych kosztów świadczeń na rzecz pracowników w latach 2016 i 2015:

Świadczenia pracownicze	2016	2015
Wynagrodzenia	28 573 151,20	24 506 400,79
Program motywacyjny	751 000,00	5 406 270,00
Koszty ubezpieczeń społecznych	5 247 877,52	4 419 535,16
Koszty świadczeń emerytalnych	-	-
Pozostałe świadczenia pracownicze	1 284 641,41	1 469 757,52
Razem	35 856 670,13	35 801 963,47

Zarówno w 2016 roku oraz w 2015 roku Grupa nie zawiązywała rezerw emerytalnych. Na podstawie przeprowadzonej przez Zarząd jednostki dominującej analizy zatrudnienia w spółkach Grupy, stwierdzono, że ze względu na niską średnią wieku pracowników nie wynika konieczność utworzenia takowych rezerw.

Poniższa tabela przedstawia przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie 12 miesięcy roku 2016 oraz w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Grupa zatrudnionych	na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2015
Zarząd	8	13
Pracownicy umysłowi	331	283
Razem:	339	296

7.2. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Pozostałe przychody operacyjne	2016	2015
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	59 445,91	51 396,32
Odwrocenie odpisu na należności	685 153,47	94 420,51
Dotacje otrzymane	838 465,02	407 341,94
Dodatnie różnice kursowe	71 764,55	0,00
Pozostałe	710 883,85	297 601,08
Razem	2 365 712,79	850 759,85

Pozostałe koszty operacyjne	2016	2015
Odpis na należności	457 732,72	149 867,01
Aktualizacja wartości firmy	-	-
Kary, odsetki za zwłokę	115 235,92	41 848,00
Umorzenie należności	18 311,44	57 071,25
Darowizny	152 419,77	124 903,13
Korekta VAT	13 731,77	-
Ujemne różnice kursowe	108 145,03	19 875,25
Pozostałe	984 207,64	694 929,36
Razem	1 849 784,29	1 088 494,00

W 2015 roku Zarząd Spółki podjął decyzję o odpisie materiału biologicznego zakupionego ze Stanów Zjednoczonych w 2012 roku. Odpis zapasów w wysokości 500 tys. zł zaprezentowany został w pozostałych

kosztach operacyjnych – pozostałych. W 2016 roku decyzją Zarządu dokonano odpisu pozostałej części wspomnianego materiału biologicznego w kwocie ok. 94 tys. zł.

7.3. Przychody i koszty finansowe

Struktura przychodów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowała się następująco:

Przychody finansowe	2016	2015
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych	-	8 049,24
Dodatnie różnice kursowe	178 887,18	-
Odsetki od lokat bankowych i depozytów	92 086,02	172 989,19
Pozostałe	1 931,17	9 057,99
Razem	272 904,37	190 096,42

Struktura kosztów finansowych w okresach 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowała się następująco:

Koszty finansowe	2016	2015
Odsetki od kredytów i pożyczek	216 790,71	43 668,06
Odsetki zapłacone za zwłokę	6 231,60	12 333,28
Odsetki z tytułu leasingu	267 782,01	77 243,71
Ujemne różnice kursowe	1 099 144,44	-
Pozostałe	161 503,96	155 381,74
Razem	1 751 452,72	288 626,79

W prezentowanych danych finansowych za rok 2016 i porównywalnych za rok 2015 Grupa Kapitałowa odniosła wszystkie koszty finansowania zewnętrznego na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

8. PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy	2016	2015
Podatek dochodowy bieżący	760 294,09	265 246,38
Dodatkowe zobowiązania podatkowe za lata poprzednie	-	-
Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego	4 530 836,69	5 943 157,01
Podatek dochodowy razem:	5 291 130,78	6 208 403,39

Uzgodnienie wysokości podatku dochodowego w rachunku zysków i strat z wynikiem finansowym:

	2016	2015
Zysk przed opodatkowaniem	28 876 396,12	15 318 948,51
Podatek przy zastosowaniu stawki ustawowej wynoszącej 19%	5 486 514,00	2 910 602,00
Aktywowane straty podatkowe	-	-
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	22 929,73
Zwrot podatku dochodowego za lata ubiegłe	-	(415 834,00)
Rozpoznanie podatku odroczonego po raz pierwszy	76 960,41	1 435 662,85
Odpis na aktywa podatkowe	-	305 375,62
Niejęte straty podatkowe	559 801,00	562 330,11

Efekt podatkowy przychodów i kosztów trwale nie stanowiących przychodów i kosztów podatkowych	(439 949,84)	1 449 536,45
Wpływ zróżnicowania stawek podatkowych jednostek zależnych działających w innych systemach prawnych	(183 452,00)	(62 199,37)
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej	5 291 130,78	6 208 403,39

Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2016 oraz 2015 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

W pozycji Rozpoznanie podatku odroczonego po raz pierwszy prezentowany jest podatek odroczonego spółki hiszpańskiej.

W pozostałych spółkach, w roku 2016 oraz roku 2015 stosowano następujące stawki podatkowe w celu naliczenia bieżących zobowiązań z tytułu podatku dochodowego:

- Łotwa – 15%
- Węgry – 10%
- Rumunia – 16%
- Włochy – 31,4%
- Turcja – 20%
- Hiszpania – 25%
- Szwajcaria – 21,17%

Na rezerwy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego składają się następujące tytuły:

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	313 015,00	403 157,00
Różnice kursowe	-	3 359,00
Odsetki niezapłacone	135 101,02	82 622,00
Wartość netto środków trwałych w leasingu	678 584,00	-
Różnica pomiędzy podatkową i księgową wartością przychodów	24 972 806,68	19 346 387,56
Inne	684 576,88	194 276,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego razem:	26 784 083,58	20 029 801,56

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Przychody przyszłych okresów	2 028 416,00	805 569,25
Odpis aktualizujący	278 126,73	197 829,59
Niezapłacone odsetki	38 712,00	54 239,00
Różnice kursowe niezrealizowane	19 093,00	4 266,00
Zobowiązania leasingowe	660 048,00	199 834,00
Inne rezerwy i RMK bierne	645 377,68	678 421,42
Aktywowana strata podatkowa	3 577 016,60	3 273 956,19
Inne	91 320,77	26 269,29
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego razem:	7 338 110,78	5 240 384,74

Dane prezentowane w powyższych tabelach pokazane są w szyku rozwartym, zaś w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego zaprezentowane są per saldo na poziomie sprawozdań lokalnych.

9. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Zarówno w 2016 jak i 2015 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów do sprzedaży oraz nie zaniechała prowadzenia żadnej działalności.

10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego Akcjonariuszom Jednostki Dominującej za okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu sprawozdawczego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego Akcjonariuszom Jednostki Dominującej przez skorygowaną (o wpływ potencjalnych elementów rozwadniających) średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym nie występowały elementy rozwadniające zysk przypadający na jedną akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilość akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	2016	2015
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w tys. sztuk)	4 735	4 682
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej za okres sprawozdawczy (w tys. PLN)	21 829	8 700
Zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	4,61	1,86

11. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Dywidenda z zysku za 2015 rok

W okresie sprawozdawczym Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 24 marca 2016 roku podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto osiągniętego przez Spółkę, przeznaczając część zysku netto osiągniętego przez Spółkę w 2015 roku w kwocie 7.007.533,60 zł, tj. 1,48 zł na jedną akcję, na wypłatę dywidendy. Pozostała część przeznaczona została w całości na kapitał zapasowy. Dzień dywidendy został ustalony na 24 marca 2016 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 31 marca 2016 roku. Na 31 grudnia 2016 roku dywidenda została w całości wypłacona Akcjonariuszom.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania nie została podjęta informacja co do podziału zysku netto osiągniętego w 2016 roku

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy

Zgodnie z obowiązującą w Spółce polityką dywidendową, Zarząd zamierza corocznie rekomendować wypłatę dywidendy w wysokości nie wyższej, niż 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy wypracowanego w roku poprzednim, uzależniając ostateczną treść rekomendacji od aktualnej sytuacji finansowej i płynnościowej Grupy oraz jej planów inwestycyjnych.

Zgodnie z art. 395 KSH, organem właściwym do powzięcia uchwały o podziale zysku (lub o pokryciu straty) oraz o wypłacie dywidendy jest zwyczajne walne zgromadzenie.

Ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy

Emitent nie jest stroną umów ani nie posiada zobowiązań, które ograniczałyby w jakikolwiek sposób wypłatę dywidendy w przyszłości za wyjątkiem zobowiązania wynikającego z zawartej przez Emitenta z mBank S.A. umów kredytowych o kredyt w rachunku bieżącym z dnia 6 listopada 2015 r. oraz umowy kredytowej o kredyt obrotowy zawartej 15 listopada 2016 roku. Na mocy postanowień tej umowy, Spółka jest zobowiązana do przekazywania 50% wypracowanego zysku netto na kapitał zapasowy.

12. AKTYWA NIEMATERIALNE

Poniżej zaprezentowano aktywa niematerialne według stanu na 31 grudnia 2016 r.:

Za rok 2016	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Inne aktywa niematerialne	Umowy z klientami	Aktywa niematerialne w budowie	Razem
Wartość brutto					
01.01.2016	428 769,85	5 356 660,61	4 422 936,91	342 356,08	10 550 723,45
Zwiększenia	46 273,03	373 180,63	-	1 548 740,50	1 968 194,16
Przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	(94 801,47)	-	-	(94 801,47)
Likwidacja	-	-	-	-	-
Inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	510,77	116 687,68	-	-	117 198,42
31.12.2016	475 553,65	5 751 727,42	4 422 936,91	1 891 096,58	12 541 314,56
Umorzenie					
01.01.2016	(306 789,45)	(3 811 305,84)	(550 571,61)	0,00	(4 668 666,90)
Zwiększenia	(107 798,72)	(531 893,75)	(452 136,23)	-	(1 091 828,70)
Przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	89 500,87	-	-	89 500,87
Likwidacja	-	-	-	-	-
Inne zmniejszenia	-	-	-	-	-
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	(510,77)	(100 088,39)	-	-	(100 599,16)
31.12.2016	(415 098,94)	(4 353 787,10)	(1 002 707,84)	0,00	(5 771 593,88)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.12.2016	0,00	0,00	0,00	(312 776,97)	(312 776,97)
Wartość netto					
01.01.2016	121 980,40	1 545 354,78	3 872 365,30	342 356,08	5 882 056,56
31.12.2016	60 454,71	1 397 940,32	3 420 229,07	1 578 319,61	6 456 943,71

Pozycja umowy z klientami przedstawia szacowane przyszłe wpływy z rocznych kontraktów rozpoznane na przejęciu jednostki zależnej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku pozostały okres amortyzacji dla kontraktów spółki Longa Vita wynosi 8 lat, natomiast dla spółki Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych 10 lat.

Poniżej zaprezentowano aktywa niematerialne według stanu na 31 grudnia 2015 r.:

Za rok 2015	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Inne aktywa niematerialne	Umowy z klientami	Aktywa niematerialne w budowie	Razem
Wartość brutto					
01.01.2015	428 769,85	4 823 681,87	4 422 936,91	38 651,70	9 714 040,33
Zwiększenia	-	497 872,11	-	303 704,38	801 576,49
Przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	(614,10)	-	-	(614,10)
Likwidacja	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia	-	25 691,00	-	-	25 691,00
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	10 029,73	-	-	10 029,73
31.12.2015	428 769,85	5 356 660,61	4 422 936,91	342 356,08	10 550 723,45
Umorzenie					
01.01.2015	(220 396,38)	(3 199 035,74)	(98 434,47)	0,00	(3 517 866,59)
Zwiększenia	(86 393,07)	(579 973,01)	(452 137,14)	-	(1 118 503,22)
Przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	-
Sprzedaż	-	614,10	-	-	614,10
Likwidacja	-	-	-	-	-
Inne zmniejszenia	-	(25 691,00)	-	-	(25 691,00)
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(7 220,19)	-	-	(7 220,19)
31.12.2015	(306 789,45)	(3 811 305,84)	(550 571,61)	0,00	(4 668 666,90)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.12.2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość netto					
01.01.2015	208 373,47	1 624 646,13	4 324 502,44	38 651,70	6 196 173,74
31.12.2015	121 980,40	1 545 354,77	3 872 365,30	342 356,08	5 882 056,55

Wszystkie aktywa niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Na dzień bilansowy aktywa niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w pozycji aktywa niematerialne w budowie zaprezentowane zostały nakłady poniesione przez jednostkę dominującą na rozwój systemów ERP oraz nakłady na prace badawczo-rozwojowe związane z rozwojem technologii namnażania komórek mezenchymalnych.

13. WARTOŚĆ FIRMY

Test na utratę wartości

Zgodnie z polityką Grupy, Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje na dzień 31 grudnia corocznego testu na utratę wartości ośrodków lub grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy.

Przeprowadzenie testu z tytułu utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwanej ośrodka lub grupy ośrodków, do których przypisana jest wartość firmy.

W wyliczeniach wartości użytkowej ośrodków/grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są poszczególne spółki zależne, zostały przyjęte następujące założenia:

- w jednostkach zależnych analizowano jednostki biznesowe, które w sumie składają się na budżet i prognozy całej jednostki zależnej;
- szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie, którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostek obliczono wartość rezydualną przy założonym 2,5% wzroście realnym przepływów, oszacowanym na podstawie historycznych obserwacji;
- zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Grupy, taktycznych planów poszczególnych jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania poszczególnych rynków geograficznych;
- prognozy jednostek zagranicznych zakładają wzrosty przychodów w ich walutach funkcjonalnych;
- stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału dla danego ośrodka. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zalewarowana w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku. Dla ośrodków pieniężnych wchodzących w skład rynku strategicznego stopa dyskonta zawiera się w przedziale: dla roku 2016: 9,53% do 19,35%, dla roku 2015: od 9,79% do 23,27%. Dla ośrodków pieniężnych wchodzących w skład pozostałych rynków stopa dyskonta zawiera się w przedziale: dla roku 2016: od 7,60% do 11,97%, dla roku 2015: od 9,72% do 14,61%.

Pozostałe informacje

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość firmy z tytułu nabycia udziałów w spółkach zależnych przedstawiała się następująco:

Dane za rok 2016	Wartość na początek okresu	Zwiększenia/ Zmniejszenia	Utrata wartości w okresie	Różnice kursowe	Wartość na koniec okresu
Krio	406 163,06	-	-	341 868,39	748 031,45
Biogenis	-	-	-	-	-
Cilmes Sunu Banka	-	-	-	-	-
Famicord Hungary	498 070,61	-	-	25 596,65	523 667,26
Sevibe Cells	11 883 734,39	-	-	492 483,03	12 376 217,42
Famicord Italia	-	-	-	-	-
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankasi	1 272 894,48	-	-	(139 703,27)	1 133 191,21
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	-	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 509,58	-	-	-	5 509,58
Razem	18 382 271,31	-	-	720 244,80	19 102 516,11

Dane za rok 2015	Wartość na początek okresu	Zwiększenia/ Zmniejszenia	Utrata wartości w okresie	Różnice kursowe	Wartość na koniec okresu
Krio	371 592,10	-	-	34 570,96	406 163,06
Biogenis	0,00	-	-	-	-
Cilmes Sunu Banka	0,00	-	-	-	-
Famicord Hungary	495 482,18	-	-	2 588,43	498 070,61
Sevibe Cells	11 886 158,91	-	-	(2 424,52)	11 883 734,39
Famicord Italia	0,00	-	-	-	-
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankasi	1 439 048,76	-	-	(166 154,28)	1 272 894,48
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	-	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 509,58	-	-	-	5 509,58
Razem	18 513 690,72	-	-	(131 419,41)	18 382 271,31

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku nie stwierdzono utraty wartości firmy.

14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Poniżej zaprezentowano rzeczowe aktywa trwałe według stanu na 31 grudnia 2016 r.:

Za rok 2016	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
01.01.2016	4 350 769,20	16 470 110,53	1 668 913,16	6 397 642,44	28 887 435,33
Zwiększenia	563 645,38	2 384 536,35	-	1 115 545,59	4 063 727,32
Przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	301 819,74	-	118 110,31	419 930,05
Przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	0,00
Środki używane na podstawie umowy leasingu	-	1 404 516,93	1 777 077,39	130 409,51	3 312 003,83
Sprzedaż	-	(902 190,78)	(299 581,39)	(116 510,98)	(1 318 283,15)
Likwidacja	-	(4 262,63)	-	(1 872,16)	(6 134,79)
Inne zmniejszenia	-	(9 352,26)	-	(33 878,16)	(43 230,42)
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	0,00
Różnice kursowe z przeliczenia	35 851,90	252 256,63	19 326,51	27 193,97	334 629,00
31.12.2016	4 950 266,48	19 897 434,51	3 165 735,67	7 636 640,52	35 650 077,17
Umorzenie					
01.01.2016	(1 185 330,25)	(7 137 223,86)	(398 285,23)	(4 026 349,42)	(12 747 188,76)
Zwiększenia	(431 899,55)	(2 022 805,21)	(600 869,58)	(727 389,66)	(3 782 964,00)
Przemieszczenie wewnętrzne	(3 649,65)	(105 815,10)	(118 039,82)	227 504,57	0,00
Sprzedaż	-	36 533,76	236 414,66	15 609,36	288 557,78
Likwidacja	-	639,39	-	1 745,25	2 384,64
Inne zmniejszenia	-	-	-	23 716,70	23 716,70
Różnice kursowe z przeliczenia	(10 767,96)	(135 274,10)	(12 843,69)	(25 041,06)	(183 926,81)
31.12.2016	(1 631 646,93)	(9 363 945,12)	(893 623,65)	(4 510 204,06)	(16 399 419,76)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.12.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość netto					
01.01.2016	3 165 438,95	9 332 886,67	1 270 627,93	2 371 293,02	16 140 246,58
31.12.2016	3 318 619,55	10 533 489,39	2 272 112,01	3 126 436,46	19 250 657,41

Poniżej zaprezentowano rzeczowe aktywa trwałe według stanu na 31 grudnia 2015 r.:

Za rok 2015	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
01.01.2015	4 504 861,54	14 864 349,36	748 917,23	5 207 895,28	25 326 023,40
Zwiększenia	90 063,79	2 059 606,29	1 113 558,80	886 236,40	4 149 465,28
Przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	182 836,50	-	-	182 836,50
Przemieszczenie wewnętrzne	181 560,00	(528 696,32)	(52 367,02)	399 503,34	-
Sprzedaż	-	(72 900,99)	(124 789,50)	(54 740,38)	(252 430,87)
Likwidacja	(429 359,91)	-	-	-	(429 359,91)
Inne zwiększenia	-	-	(13 925,34)	-	(13 925,34)
Nabycie spółek zależnych	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	3 643,78	(35 084,11)	(2 481,01)	(41 252,40)	(75 173,73)
31.12.2015	4 350 769,20	16 470 110,53	1 668 913,16	6 397 642,44	28 887 435,33
Umorzenie					
01.01.2015	(815 218,73)	(5 829 967,19)	(411 069,70)	(2 993 818,62)	(10 050 074,24)
Zwiększenia	(713 806,21)	(1 787 300,77)	(196 189,10)	(710 107,97)	(3 407 404,05)
Przemieszczenie wewnętrzne	(84 631,18)	428 288,08	53 202,19	(396 859,09)	-
Sprzedaż	-	21 897,98	124 789,50	50 599,68	197 287,16
Likwidacja	429 359,91	-	-	-	429 359,91
Inne zmniejszenia	-	1 241,70	27 667,63	(167,72)	28 741,61
Różnice kursowe z przeliczenia	(1 034,04)	28 616,34	3 314,25	24 004,30	54 900,86
31.12.2015	(1 185 330,25)	(7 137 223,86)	(398 285,23)	(4 026 349,42)	(12 747 188,76)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.12.2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość netto					
01.01.2015	3 689 642,80	9 034 382,14	337 847,54	2 214 076,68	15 275 949,16
31.12.2015	3 165 438,95	9 332 886,67	1 270 627,93	2 371 293,02	16 140 246,58

W omawianym okresie, ani w roku ubiegłym spółki Grupy nie posiadały gruntów w użytkowaniu wieczystym. Łączna wartość środków trwałych w leasingu finansowym na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 3 344 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość środków wynosiła 1 148 tys. zł. Wszystkie środki trwałe w leasingu finansowym ujęte są grupie samochodów oraz urządzeń technicznych i maszyn.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 2015 roku stan środków trwałych w budowie przedstawia tabela poniżej:

Środki trwałe w budowie	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Środki trwałe w budowie	3 177 131,85	-
Razem	3 177 131,85	0,00

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość środków trwałych w budowie wyniosła 3 177 131,85 zł. Kwota ta dotyczyła nakładów poniesionych przez jednostkę dominującą na rozbudowę i wyposażenie laboratorium Spółki oraz wdrożenie i rozwój systemu ERP.

Zarówno w 2016 roku, jak i na koniec 2015 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

Na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2016 roku ani na dzień 31 grudnia 2015 roku spółki Grupy nie posiadały ustanowionych zabezpieczeń na majątku.

W zakończonym 31 grudnia 2016 roku obrotowym, ani w roku ubiegłym spółki Grupy nie dokonywały odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych.

15. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
od jednostek powiązanych	0,00	0,00
od jednostek pozostałych	268 602,10	444 133,23
Razem	268 602,10	444 133,23

Na dzień 31 grudnia 2016 roku główną pozycją należności długoterminowych stanowią kaucje wpłacone przy umowie najmu pomieszczeń wykorzystywanych do prowadzenia podstawowej działalności przez spółki Grupy oraz depozyt w hiszpańskim banku.

16. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2016 oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

17. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	5 000,00	5 000,00
Zwiększenia	570,00	0,00
Sprzedaż	0,00	0,00
Inne zmniejszenia	0,00	0,00
Aktualizacja wartości	0,00	0,00
Stan na koniec okresu	5 570,00	5 000,00

Aktywa finansowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Udziały w jednostkach pozostałych	5 570,00	5 000,00
Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
Aktywa finansowe razem:	5 570,00	5 000,00

Na dzień bilansowy jednostka dominująca posiadała 10% udziałów w spółce RegenMed Sp. z o.o. oraz PBKM został komandytariuszem spółki RegenMed sp z o.o. s.k. po wniesieniu sumy komandytowej 570 zł.

18. CZYNNY ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe przedstawia następująca tabela:

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	76 015 325,52	51 111 481,25
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	587 950,88	910 068,91
Domeny internetowe	0,00	343 055,19
Przedpłacone koszty pozyskania klientów	407 008,00	703 147,50
Inne	36 117,17	8 437,57
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	77 046 401,57	53 076 190,42

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	10 656 201,57	11 596 173,75
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	293 925,03	469 410,27
Domeny internetowe	38 019,08	35 942,18
Ubezpieczenia	112 190,14	106 189,6
Prenumeraty	0,00	6 555,3
Najem i dzierżawa	148 878,60	139 614,5
Leasing	0,00	14 864,24
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	572 692,6	867 176,23
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	12 670 456,68	13 235 926,08

W pozycji przychody niezafakturowane z umów konsumenckich w części długo i krótkoterminowej prezentowane są przyśpieszone przychody ze sprzedaży usług preparowania i przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych rozpoznane zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 2.22.

Pozycja aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych przedstawia wartość przedpłaconych usług z tytułu przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych w okresie od roku do 30 lat.

W pozycji przedpłacone koszty pozyskania klientów prezentowana jest rozliczana w czasie przedpłaty na poczet przyszłych kosztów prowizyjnych agentów pozyskujących nowych klientów na rynku strategicznym.

19. ZAPASY

Poniższa tabela przedstawia stan zapasów netto na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Zapasy	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Materiały	2 374 080,36	2 326 492,03
Produkcja w toku	-	-
Produkty gotowe	-	6 945,83
Towary	11 452,43	554 439,39
Zapasy razem:	2 385 532,79	2 887 877,25

Odpis na zapasy	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	(500 000,00)	0,00
Zawiązanie odpisu	(260 631,22)	(500 000,00)
Wykorzystanie odpisu	-	-
Rozwiązanie odpisu	-	-
Stan na koniec okresu:	(760 631,22)	(500 000,00)

W okresie sprawozdawczym spółka zależna Cryoprofil S.A. dokonała odpisu na towar w kwocie ok 166 tys. zł, w związku z upływającym we wrześniu 2017 roku terminem przydatności. Dodatkowo jednostka dominująca w okresie sprawozdawczym zwiększyła odpis o ok. 94 tys. na towar, który w 2015 roku został odpisany w wartości 500 tys. zł. Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

20. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawia poniższa tabela:

Należności handlowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Należności handlowe brutto	18 281 048,90	14 900 721,10
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	-	-
Odpis aktualizujący wartość należności	(3 906 633,19)	(4 367 829,90)
Należności handlowe netto:	14 374 415,71	10 532 891,20

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

Pozostałe należności krótkoterminowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Rozliczenia z pracownikami	81 593,88	185 417,67
Należności z tytułu sprzedanych środków trwałych	386 748,23	-
Depozyty, kaucje	969 920,88	1 121 236,29
Należności z tyt. podatku dochodowego	953 029,03	-
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	309 394,95	191 114,24
Należności dochodzone na drodze sądowej	15 844,68	16 634,68
Zaliczki	0,00	51 200,00
Inne należności krótkoterminowe	32 759,08	603 515,27
Pozostałe należności krótkoterminowe razem:	2 749 290,73	2 169 118,14

Poniżej przedstawiona została zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności:

Odpis aktualizujący wartość należności	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	(4 367 829,90)	(4 540 126,13)
Zawiązanie	(639 603,43)	(304 934,78)
Nabycie spółek zależnych	-	-
Wykorzystanie	384 280,08	476 444,59
Rozwiązanie	716 520,07	786,42
Stan odpisu na koniec okresu	(3 906 633,18)	(4 367 829,90)

Na wszystkie należności zagrożone utworzono odpis. Zawiązanie i rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności zostało rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody/koszty operacyjne.

Ryzyko kredytowe dotyczące należności nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego występującego na poszczególnych rynkach, na których działają spółki Grupy. Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę należności, to ich wartość prezentowana w sprawozdaniu w sytuacji finansowej. Nie ma znaczącej koncentracji ryzyka z uwagi na duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu.

Poniższa tabela przedstawia podział należności krótkoterminowych według okresu przeterminowania wraz z odpisami aktualizującymi:

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Należności nieprzeterminowane	12 774	9 710
Należności przeterminowane w tym:	8 263	7 364
- do 1 miesiąca	837	728
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 983	808
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	786	744
- od 6 miesięcy do 1 roku	1 087	1 642
- powyżej roku	3 569	3 442
Razem należności krótkoterminowe brutto	21 037	17 074,00
Odpis aktualizujący należności nieprzeterminowane	-	-
Odpis aktualizujący należności przeterminowane, w tym:	(3 913)	(4 372)
- do 1 miesiąca	-	-
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	(29)	(161)
- od 6 miesięcy do 1 roku	(315)	(780)
- powyżej roku	(3 569)	(3 431)
Razem odpisy aktualizujące należności	(3 913)	(4 372)
Należności krótkoterminowe netto	17 124	12 702

Należności przeterminowane, dla których nie stwierdzono utraty wartości na koniec roku 2016 wynosiły 4 350 tys. zł, na koniec 2015 roku 2 992 tys. zł.

21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Środki pieniężne w banku	6 281 712,08	6 266 498,22
Środki pieniężne w kasie	64 365,98	245 049,39
Lokaty, depozyty	306 495,99	329 825,03
Inne aktywa pieniężne	157 347,26	10 305,70
Środki pieniężne razem	6 809 921,31	6 851 678,34

Spółki Grupy lokują wolne środki pieniężne w krótkoterminowe lokaty bankowe, których termin zapadalności kształtuje się od 1 dnia 3 miesięcy.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku spółki Grupy nie posiadały innych krótkoterminowych aktywów finansowych oraz nie udzielały żadnych pożyczek jednostkom niepowiązanym.

22. KAPITAŁ WŁASNY

22.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.367,4 tys. zł i był podzielony na 4.734.820 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda.

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, zmiany Statutu Spółki, emisji warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy oraz ubiegania się o dopuszczenie akcji serii K do obrotu na rynku regulowanym oraz dematerializacji akcji serii K, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. Cena emisyjna akcji jest równa jednostkowej cenie sprzedaży akcji Spółki w ofercie publicznej i wynosi 47 zł. W dniu 21 marca 2016 r. właściwy sąd zarejestrował ww. warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego Spółki oraz związaną z nim zmianę Statutu Spółki.

W związku z dematerializacją akcji wszystkie akcje imienne uległy na podstawie § 5 ust. 3 Statutu Spółki zamianie na akcje zwykłe na okaziciela.

Na dzień sporządzenia Raportu kapitał zakładowy Spółki wynosi 2.367.410 złotych i dzieli się na 4.734.820 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J.

Na dzień sporządzenia Raportu Statut Spółki przewiduje możliwość skorzystania z warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego. Kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 zł w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji zwykłych na okaziciela serii K o wartości nominalnej 0,50 zł każda. Celem warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego jest przyznanie praw do objęcia akcji serii K posiadaczom warrantów subskrypcyjnych, będącym osobami uczestniczącymi w programie motywacyjnym, z wyłączeniem prawa poboru w stosunku do dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Prawa objęcia akcji serii K mogą zostać wykonane w różnym terminie, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2023 roku.

22.2. Akcje w obrocie giełdowym

Dnia 1 kwietnia 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła Prospekt Emisyjny Spółki sporządzony w związku z przeprowadzeniem oferty publicznej akcji Spółki sprzedawanych przez dotychczasowych akcjonariuszy Spółki. Dnia 13 kwietnia 2016 r. ustalono ostateczną liczbę oferowanych akcji (1.200.000 akcji) oraz ostateczną cenę sprzedaży akcji oferowanych (47,0 zł).

W dniu 12 kwietnia 2016 roku został złożony do GPW wniosek o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym wszystkich akcji Spółki.

W dniu 13 kwietnia 2016 r. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych podjął uchwałę w sprawie dematerializacji akcji 1.200.000 akcji Spółki objętych ofertą publiczną oraz warunkowej dematerializacji pozostałych tj. 3.534.820 akcji Spółki.

W dniu 18 kwietnia 2016 r. dokonano przydziału 1.200.000 akcji zwykłych na okaziciela Spółki sprzedawanych w ramach oferty publicznej. W transzy inwestorów indywidualnych przydzielono 140.000 akcji, zaś w transzy inwestorów instytucjonalnych przydzielono 1.060.000 akcji Spółki.

W dniu 22 kwietnia 2016 r. Zarząd GPW podjął uchwałę o dopuszczeniu z tym samym dniem akcji Spółki do obrotu na rynku regulowanym.

W dniu 25 kwietnia 2016 r. miała miejsce rejestracja w KDPW 3.534.820 akcji Spółki. Następnie w dniu 27 kwietnia 2016 roku Zarząd GPW podjął uchwałę o wprowadzeniu z dniem 29 kwietnia 2016 roku wszystkich akcji Spółki do obrotu giełdowego.

22.3. Struktura akcjonariatu

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień sporządzenia raportu okresowego za 2016 rok:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość jednej akcji	Udział w kapitale podstawowym	Wartość kapitału
EVF Investments*	1 802 200	1 802 200	0,50	38,06%	901 100,0
Jakub Baran	378 227	378 227	0,50	7,99%	189 113,5
Oskar Chejde	243 313	243 313	0,50	5,14%	121 656,5
Fundusze zarządzane przez Altus TFI S.A.	251 533	251 533	0,50	5,31%	125 766,5
Pozostali	2 059 547	2 059 547	0,50	43,50%	1 029 773,5
Suma	4 734 820	4 734 820		100,0%	2 367 410,00

* podmiot kontrolowany przez Enterprise Venture Fund I, LP

Na dzień 31 grudnia 2015 roku struktura własności kapitału podstawowego Spółki przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość jednej akcji	Udział w kapitale podstawowym	Wartość kapitału
EVF Investments	2 622 200	2 622 200	0,50	55,38%	1 311 100,00
Jakub Baran	378 227	378 227	0,50	7,99%	189 113,50
Oskar Chejde	311 200	311 200	0,50	6,57%	155 600,00
Andrzej Zieliński	237 200	237 200	0,50	5,01%	118 600,00
Pozostali	1 185 993	1 185 993	0,50	25,05%	592 996,50
Suma	4 734 820	4 734 820		100,0%	2 367 410,00

22.4. Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Poniżej zaprezentowano informację nt. akcji Spółki posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień publikacji poprzedniego raportu kwartalnego oraz na dzień publikacji niniejszego raportu kwartalnego.

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Jakub Baran	Prezes Zarządu	378 227	7,99%
Tomasz Baran	Członek Zarządu	48 685	1,03%
Jerzy Mikosz	Członek Zarządu	16 108	0,34%
Jarosław Sobolewski	Członek Rady Nadzorczej Spółki	153 244	3,24%

Pozostałe osoby nadzorujące nie posiadają akcji Emitenta.

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz Jerzego Mikosza oraz dwie osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym. Rada Nadzorcza wstępnie alokowała na ich rzecz warrantów subskrypcyjne w następujący sposób:

- Pan Jakub Baran – Prezes Zarządu Spółki, po spełnieniu warunków programu motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,
- Pan Tomasz Baran – Członek Zarządu, po spełnieniu warunków Nowego Programu Motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,
- Pan Jerzy Mikosz – Członek Zarządu, po spełnieniu warunków Nowego Programu Motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 4.735 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 4.735 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 4.735 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 4.735 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019.

Pozostałe dwie osoby będą miały prawo do objęcia odpowiednio do 1.184 sztuk Warrantów za każdy rok obrotowy oraz do 947 za każdy rok obrotowy.

Do dnia sporządzenia niniejszego Raportu warrantów, o których mowa powyżej nie zostały wyemitowane.

Mając powyższe na uwadze tak na dzień 1 stycznia 2016 r. jak i na dzień publikacji niniejszego Raportu osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadały uprawnień do akcji Emitenta.

22.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych

W pozycji tej znajdują się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych.

22.6. Pozostałe kapitały

Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym tworzony jest z wypracowanych zysków. Nie została określona polityka spółki, co do wykorzystania tej rezerwy. Kapitał ten jest tworzony w wyniku przenoszenia odpowiednich kwot z jednej pozycji kapitałów na drugie (za wyjątkiem pozostałych całkowitych dochodów). Pozycje zaprezentowane w kapitale rezerwowym o charakterze ogólnym nie zostaną przeniesione na wynik. Wartość

kapitału rezerwowego na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 6 100 007,65 zł, zaś w okresie porównywalnym tj. na dzień 31 grudnia 2015 roku 5 349 007,65 zł.

Kapitał zapasowy tworzony jest przez jednostkę dominującą z kwot uzyskanych z obniżenia kapitału zakładowego Spółki, który będzie mógł być wykorzystany jedynie na pokrycie strat oraz tworzony jest z wypracowanych zysków. Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitał zapasowy wyniósł 45 223 980,47, a na 31 grudnia 2015 roku 41 161 591,70 zł.

22.7. Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się wyniki z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto z roku bieżącego.

22.8. Udziały niekontrolujące

W pozycji tej wykazuje się część aktywów netto jednostek zależnych, objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, które należą do udziałowców innych niż jednostki Grupy Kapitałowej.

23. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Zarówno w roku 2016 jak i roku 2015 Grupa nie prowadziła żadnego programu świadczeń pracowniczych, w ramach, których pracownikom przysługiwałyby odprawy emerytalne, odprawy rentowe i nagrody jubileuszowe.

W omawianym okresie, jak i w roku ubiegłym Grupa nie dokonywała kalkulacji rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne. W ocenie Zarządu jednostki dominującej, ze względu na niską średnią wieku oraz krótki staż pracy pracowników, rezerwy te byłyby nieistotne z punktu widzenia spółek Grupy.

24. REZERWY

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym nastąpiły następujące zmiany w stanie rezerw:

	Inne rezerwy	Razem
01.01.2016	462 804,00	462 804,00
Zawiązanie	-	-
Wykorzystanie	-	-
Rozwiązanie	(187 489,00)	(187 489,00)
31.12.2016	275 315,00	275 315,00
w tym:		
- długoterminowe	275 315,00	275 315,00
- krótkoterminowe	-	-
01.01.2015	462 804,00	462 804,00
Zawiązanie	-	-
Wykorzystanie	-	-
Rozwiązanie	-	-
31.12.2015	462 804,00	462 804,00
w tym:		
- długoterminowe	462 804,00	462 804,00
- krótkoterminowe	-	-

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku spółki grupy nie tworzyła rezerw na sprawy sądowe oraz rezerwy na koszty restrukturyzacji. Prezentowane rezerwy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na koniec grudnia 2015 roku rozpoznane zostały na przejęciu kontroli w spółkach zależnych.

W omawianym okresie, jak i w roku ubiegłym Grupa nie kalkulowała rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne. W ocenie Zarządu jednostki dominującej, ze względu na niską średnią wieku oraz krótki staż pracy pracowników, rezerwy te byłyby nieistotne z punktu widzenia spółek Grupy.

25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Zobowiązania długoterminowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Zobowiązania długoterminowe z tyt. leasingu	3 017 570,02	915 147,10
Inne zobowiązania długoterminowe	800 580,79	2 631 859,50
Zobowiązania długoterminowe razem:	3 818 150,81	3 547 006,60

Poniżej podział zobowiązań długoterminowych wg przewidywanego okresu spłaty:

Zobowiązania długoterminowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Płatne na żądanie lub do 1 roku	-	-
Powyżej 1 roku, poniżej 3 lat	3 818 150,81	3 547 006,60
Od 3 lat do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
Zobowiązania długoterminowe razem:	3 818 150,81	3 547 006,60

W pozycji zobowiązania długoterminowe powyżej roku, poniżej 3 lat na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentowane są zobowiązania z tytułu leasingu samochodów oraz leasingu urządzeń technicznych i maszyn. Ponadto w pozycji tej prezentowane są długoterminowe zobowiązania podatkowe z tytułu VAT spółki Sevice Cells oraz Krio. Szczegółowy podział zobowiązań z tyt. leasingu przedstawiony został w nocie 34.

26. KREDYTY I POŻYCZKI

Kredyty i pożyczki	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Kredyty i pożyczki długoterminowe, w tym:	2 825 164,47	1 361 462,10
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	2 825 164,47	1 361 462,10
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe, w tym:	1 442 863,21	780 905,37
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	1 442 863,21	780 905,37
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Razem zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	4 268 027,68	2 142 367,47

Poniższa tabela przedstawia podział zobowiązań długoterminowych wg przewidywanego okresu spłaty:

Kredyty i pożyczki	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Płatne na żądanie lub w terminie do 1 roku	1 442 863,21	780 905,37
Powyżej 1 roku - do 3 lat	1 833 800,00	0,00
W okresie od 3 do 5 lat	991 364,47	1 361 462,10
Powyżej 5 lat	-	-
Kredyty i pożyczki razem:	4 268 027,68	2 142 367,47

W pozycji kredyty i pożyczki prezentowane są kredyty zaciągnięte przez jednostkę dominującą oraz spółkę Sevice Cells. Umowy kredytów i pożyczek zostały oprocentowane zgodnie z notowaniami EURIBOR + marża oraz WIBOR + marża. Powyższe kredyty nie są zabezpieczone żadnymi aktywami trwałymi, czy też aktywami niematerialnymi.

27. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania handlowe przedstawia poniższa tabela:

Zobowiązania handlowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Zobowiązania handlowe do jednostek pozostałych	6 015 305,69	5 715 015,03
- do 12 miesięcy	5 995 855,17	5 715 015,03
- powyżej 12 miesięcy	19 450,52	0,00
Zobowiązania handlowe razem:	6 015 305,69	5 715 015,03

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Otrzymane zaliczki	-	1 106 809,35
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	6 038 653,61	4 579 982,99
Rozrachunki z pracownikami	354 381,20	322 240,42
Zobowiązania z tytułu dywidend	181 956,92	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	983 965,76	276 869,99
Inne zobowiązania	55 576,72	53 596,05
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe razem:	7 614 534,21	6 339 498,80

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych

Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Podatek dochodowy	273 597,48	196 645,14
Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego razem:	273 597,48	196 645,14

28. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

Na dzień 31 grudnia 2016 roku struktura przychodów przyszłych okresów przedstawiała się następująco:

Długoterminowe przychody przyszłych okresów	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	52 870 019,32	45 048 134,99
Przychody przyszłych okresów B2B	22 956,47	49 545,28
Dotacje	1 996 158,79	1 269 469,10
Inne	-	-
Długoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	54 889 134,58	46 367 149,37

Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	5 992 145,55	5 360 768,18
Przychody przyszłych okresów B2B	725 894,28	88 139,68
Dotacje	582 323,26	394 825,17
Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	7 300 363,09	5 843 733,03

Przychody przyszłych okresów stanowią otrzymane od klientów przedpłaty na poczet usługi przechowywania za okres 1, 5, 10, 18, 20, 25 lub 30 lat, które rozpoznawane są, jako przychód proporcjonalnie w okresie, którego dotyczą.

Przychody przyszłych okresów B2B dotyczą przychodów z tytułu przechowywania bądź badań genetycznych świadczonych dla podmiotów biznesowych.

W pozycji dotacje, prezentowane są dotacje udzielone przez fundusze europejskie na rozwój prowadzonej przez spółki Grupy działalności.

29. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Poniższa tabela przedstawia główne tytuły krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych:

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Koszty niezafakturowane	25 317,16	905 487,24
Zobowiązania wobec pracowników	1 381 179,29	1 166 456,93
Koszty edukacji i pobrań	1 538 171,85	954 797,83
Koszty badania sprawozdania finansowego	153 931,36	67 000,00
Inne	434 654,45	178 742,24
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	3 533 254,12	3 272 484,24

30. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższa tabela przedstawia objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych na dzień 31.12.2016 roku:

Bilansowa zmiana stanu należności	(3 293 136,95)	1 570 669,63
Kompensata rozrachunków	(362 149,52)	-
Zmiana stanu należności z tyt. dywidend	73 418,47	-
Nabycie spółek zależnych	-	-
Zmiana stanu w cash flow	(3 581 868,01)	1 570 669,63

Bilansowa zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	1 846 470,28	(2 601 983,22)
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. leasingu	(2 479 944,41)	(949 102,83)
Nabycie udziałów własnych celem umorzenia	(175 028,00)	-
Rozliczenie dywidendy	(175 028,00)	-
Umorzenie rozrachunków	-	246 349,88
Zmiana stanu w cash flow	(983 530,13)	(3 304 736,17)

Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(13 165 356,61)	(12 022 216,54)
Zmiana stanu odsetek	-	-
Dotacje otrzymane	(1 671 909,86)	(546 384,53)
Nabycie spółek zależnych	-	-
Zmiana stanu w cash flow	(14 837 266,47)	(12 568 601,07)

Bilansowa zmiana stanu zapasów	2 344,46	(24 679,76)
Nabycie spółek zależnych	-	-
Zmiana stanu w cash flow	2 344,46	(24 679,76)

31. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU

Grupa posiada szereg zawartych umów najmu, leasingu i innych o podobnym charakterze. Najistotniejsze, z których wynikały następujące zobowiązania pozabilansowe do dokonania przyszłych płatności przedstawiono w poniższej tabeli:

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu powierzchni	13 602	11 225
W okresie do 1 roku	1 864	1 475
W okresie od 1 roku do 5 lat	7 723	6 172
Powyżej 5 lat	4 015	3 578
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu samochodów	780	418
W okresie do 1 roku	370	302
W okresie od 1 roku do 5 lat	410	116
Powyżej 5 lat	-	-

Znaczący wzrost zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego w danych za rok 2016 jest efektem podpisania przez spółkę zależną nowej umowy na najem pomieszczeń biurowych oraz najmu większej ilości samochodów przez spółki z Grupy w 2016 roku.

32. INSTRUMENTY FINANSOWE

Kategorie i klasy aktywów finansowych [tys. PLN]	Nota	Na dzień 31.12.2016		Na dzień 31.12.2015	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1. Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - przeznaczone do obrotu		-	-	-	-
2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		5,57	5,57	5,00	5,00
Udziały i akcje w jednostkach pozostałych	17	5,57	5,57	5,00	5,00
3. Pożyczki i należności					
Należności od odbiorców		17 392,31	17 392,31	13 146,14	13 146,14
- Długoterminowe	15	268,60	268,60	444,13	444,13
- Krótkoterminowe	20	17 123,71	17 123,71	12 702,01	12 702,01
5. Środki pieniężne i ekwiwalenty	21	6 809,92	6 809,92	6 851,68	6 851,68
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		24 207,80		20 002,82	
Aktywa trwałe		274,17		449,13	
Aktywa finansowe	17	5,57		5,00	
Należności długoterminowe	15	268,60		444,13	
Aktywa obrotowe		23 933,63		19 553,69	
Należności handlowe	20	14 374,42		10 532,89	
Należności z tytułu podatku dochodowego	20	953,03		-	
Należności krótkoterminowe inne	20	1 796,26		2 169,12	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	6 809,92		6 851,68	

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych [tys. PLN]	Nota	Na dzień 31.12.2016		Na dzień 31.12.2015	
		wartość bilansowa	wartość godziwa	wartość bilansowa	wartość godziwa
1. Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		17 988,08	27 948,25	18 067,53	18 067,53
Kredyt w rachunku bieżącym	26	4 268,03	4 268,03	2 142,37	2 142,37
Zobowiązania wobec dostawców		13 720,05	23 680,22	15 925,16	15 925,16
2. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25 i 27	4 001,54	4 001,54	1 192,02	1 192,02
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		21 989,62		19 259,55	
Zobowiązania długoterminowe		6 643,32		6 227,48	
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	26	2 825,16		1 361,46	
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	3 017,57		915,15	
Zobowiązania długoterminowe inne	25	800,58		3 950,87	
Zobowiązania krótkoterminowe		15 346,30		13 032,06	
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty	26	1 442,86		780,91	
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	983,97		276,87	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	6 015,31		5 715,02	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego					
od osób prawnych	27	273,60		196,65	
Zobowiązania budżetowe	27	6 038,65		4 579,98	
Pozostałe zobowiązania	27	591,91		1 482,65	

Wartość godziwa instrumentów finansowych klasyfikowanych do kategorii aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 oraz na dzień 31 grudnia 2015 nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Z powyższych względów wartość godziwa wspomnianych instrumentów w powyższych tabelach została ujawniona w wysokości wartości bilansowej.

33.ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSLOWE

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała żadnych zobowiązań warunkowych.

34.CELE I ZASADY ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

34.1.Polityka zarządzania ryzykiem

Grupa Kapitałowa narażona jest na szereg ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których spółki Grupy działają, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami zewnętrznymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Grupy są wahania kursów walut obcych względem złotego oraz zmiany rynkowych stóp procentowych. Pośrednio na wynik finansowy wpływają także: wzrost PKB, liczba urodzeń oraz poziom inflacji.

W celu ograniczenia możliwości wystąpienia ryzyk Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu

zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Polityka i strategia zarządzania ryzykiem monitorowana jest przez Zarząd jednostki dominującej oraz odpowiednie komórki merytoryczne poszczególnych spółek.

34.2. Ryzyko stopy procentowej

Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Grupy. Grupa jest narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej z powodu możliwej zmiany wartości odsetek naliczonych od kredytów udzielonych przez zewnętrzne instytucje finansowe spółkom Grupy opartych na zmiennej stopie procentowej.

Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Spółki Grupy mierzą ekspozycję na ten czynnik ryzyka zestawiając sumę kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej. Dodatkowo jednostki Grupy prowadzą ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy natomiast dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Celem ograniczenia ryzyka jest niwelacja poniesienia większych kosztów z tytułu zawartych zobowiązań finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Grupa analizowała wrażliwość stóp procentowych. Dla celów analizy brane były pod uwagę rzeczywiste stopy procentowe stosowane dla zaciągniętych kredytów i pożyczek, uwzględniając ich zmiany od dnia ich wprowadzenia. Grupa badała wpływ zmian stóp procentowych na rachunek zysków i strat. Bazując na wynikach przeprowadzonych symulacji, 10 pkt bazowych zmiany stóp procentowych w górę / dół mogłyby obniżyć / zwiększyć wynik netto Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku maksymalnie o 9 tys. zł., a na dzień 31 grudnia 2015 roku maksymalnie o 2 tys. zł.

Stopień wrażliwości Grupy na wzrost/spadek oprocentowania w poszczególnych okresach przedstawia poniższa tabela:

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	Wpływ zmiany wysokości oprocentowania na zysk netto
Zobowiązania z tyt. kredytów	4 268	+/- 4
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	4 002	+/- 5

[tys. PLN]	stan na 31.12.2015	Wpływ zmiany wysokości oprocentowania na zysk netto
Zobowiązania z tyt. kredytów	2 142	+/- 1
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	1 192	+/- 1

34.3. Ryzyko walutowe

Walutami operacyjnymi jednostek zależnych mających siedzibę poza granicami Polski są waluty obowiązujące w krajach, w których podmioty te prowadzą działalność. W związku z tym wartość aktywów danej spółki jak również jej wynik jest przeliczany na polskie złote, a zatem na ich wartość prezentowaną w sprawozdaniu mają wpływ kursy walut obcych względem polskiego złotego, co może mieć wpływ na zmianę ich wartości.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie korzysta z kontraktów walutowych typu forward.

Ze względu na fakt, że jednostki Grupy nie posiadają znaczących nierozliczonych pozycji pieniężnych denominowanych w walutach obcych, zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko walutowe jest znikome.

34.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/ brokerów),
- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych.

W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku, na którym działa Grupa.

W rozliczaniu z kontrahentami preferuje się płatności przelewem, kartą kredytową oraz przedpłaty. Decyzje dotyczące udzielenia kredytu podejmuje się biorąc pod uwagę wynik badania wypłacalności, wartość kontraktu, termin płatności oraz prognozowane saldo należności.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są różne banki o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe. Grupa współpracuje między innymi z mBank, Pekao S.A., BZ WBK, Santander Bank, K&H Bank Zrt, Banca Transilvania.

34.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Grupa zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie limitów kredytowych oraz dat zapadalności depozytów, monitorując na bieżąco płynność na podstawie aktualizowanych co miesiąc prognoz wykonania przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wielkość niewykorzystanych linii kredytowych wynosiła 4 mln zł.

Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności.

Stopa zadłużenia jest obliczana, jako iloraz zobowiązań ogółem oraz sumy pasywów.

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Zobowiązania ogółem	112 676	93 917
Suma pasywów	169 539	134 348
Stopa zadłużenia	66%	70%

Stopa zadłużenia w roku 2016 utrzymuje się na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Wskaźnik bieżącej płynności kalkulowany jest, jako iloraz aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych.

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Aktywa obrotowe	38 990	35 177
Zobowiązania krótkoterminowe	26 180	22 148
Wskaźnik bieżącej płynności	1,49	1,59

Wskaźnik ten w roku 2016 utrzymuje się na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Dodatkowo Grupa prognozuje przyszłe przepływy z tytułu zobowiązań handlowych. Prognoza uwzględnia zobowiązania istniejące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku [tys. PLN]	Poniżej 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do jednego roku	Powyżej jednego roku
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 013	992	61	19
Kredyty i pożyczki	1 012	-	431	2 825
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	54	223	707	3 018
Razem zobowiązania	6 078	1 145	1 199	5 862

Na dzień 31 grudnia 2015 roku [tys. PLN]	Poniżej 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do jednego roku	Powyżej jednego roku
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	5 715	-	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	788	1 361
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	18	66	252	1 039
Razem zobowiązania	5 733	66	1 040	2 400

Kwoty zaprezentowane w tabeli powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych). Wartość godziwa zobowiązań nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania z tyt. leasingu oraz kredytów uwzględniają również ewentualne przyszłe zobowiązania odsetkowe.

34.6. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Grupy dla akcjonariuszy.

Przyjmuje się, że Spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wysokość wypłacanej dywidendy oraz przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

[tys. PLN]	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Oprocentowane kredyty i pożyczki	4 268	2 142
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	4 002	1 192
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	7 408	10 026
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(6 810)	(6 852)
Zadłużenie netto	8 867	6 509
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)	55 188	39 421
Kapitał i zadłużenie netto	64 056	45 930
Wskaźnik dźwigni	13,8%	14,2%

Spadek wskaźnika dźwigni w 2016 roku o 0,4 punktów procentowych w stosunku do roku ubiegłego wynika głównie z wzrostu zobowiązań odsetkowych oraz wzrostu wartości kapitałów własnych.

35. PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz Jerzego Mikosza oraz dwie osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym.

Szczegółowe informacje nt. alokacji poszczególnych warrantów na rzecz osób uprawnionych zostały zamieszczone w punkcie 18.4 Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących powyżej.

Program motywacyjny został wprowadzony na okres 4 lat obrotowych Spółki, począwszy od 2016 roku, tj. 2016, 2017, 2018, 2019. Zgodnie z Uchwałą o Programie Warranty mają zostać uruchomione w czterech transzach.

Osobom uprawnionym zostanie zaoferowane łącznie maksymalnie 236.741 warrantów. Zgodnie z uchwałą o Programie warrantów mają zostać uruchomione w czterech transzach w następujących datach:

- Za rok obrotowy 2016 – 38.826
- Za rok obrotowy 2017 – 38.826

- Za rok obrotowy 2018 – 38.826
- Za rok obrotowy 2019 – 38.826

Dodatkowo istnieje pula rezerwowa, przyznawana przez Radę Nadzorczą, która wynosi 81.437 sztuk warrantów.

Prawo do nabycia warrantów powstaje z chwilą spełnienia następujących warunków:

- osiągnięcie założonego wskaźnika EPS,
- osiągnięcie założonego poziomu EBIDTA,
- pozostawanie w stosunku zatrudnienia w trakcie trwania Programu.

Utrata prawa do nabycia warrantów za dany rok obrotowy następuje w przypadku:

- śmierci Osoby Uprawnionej, lub
- rozwiązania lub wypowiedzenia umowy o pracę lub innej umowy, na podstawie której Osoba Uprawniona wykonuje obowiązki lub świadczy usługi na rzecz Grupy Kapitałowej, w szczególności z powodu jej niewykonywania lub niewłaściwego wykonywania lub podejmowania przez Osobę Uprawnioną działań sprzecznych z interesem Grupy Kapitałowej, lub
- złożenia przez Osobę Uprawnioną rezygnacji z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub
- odwołania Osoby Uprawnionej z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej
- wygaśnięcia mandatu Osoby Uprawnionej, jako członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej i niepowołania jej ponownie do Zarządu albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub

dana Osoba Uprawniona z dniem śmierci lub odpowiednio z dniem rozwiązania, wypowiedzenia umowy, wygaśnięcia mandatu, złożenia rezygnacji lub odwołania, traci prawo uczestnictwa w Programie i zostaje skreślona z listy Osób Uprawnionych; skreślenia danej Osoby Uprawnionej z listy Osób Uprawnionych dokona niezwłocznie Rada Nadzorcza. Z dniem utraty prawa uczestnictwa w Programie, wygasa prawo danej osoby do objęcia Warrantów, a Warranty wstępnie alokowane i nienabyte przez tę osobę przechodzą do Puli Rezerwowej. Warranty nabyte przez daną Osobę Uprawnioną przed dniem utraty prawa do uczestnictwa w Programie pozostają w mocy.

Do wyceny użyto modelu opartego na metodzie Monte-Carlo. Za moment rozpoczęcia Programu przyjęto datę 29 kwietnia 2016 roku – dzień debiutu giełdowego Spółki. Za okresy nabywania uprawnień kolejnych transz przyjęto odpowiednio 31 sierpnia 2017 roku, 31 sierpnia 2018 roku, 31 sierpnia 2019 roku, 31 sierpnia 2020 roku.

Za cenę wejściową akcji do modelu wyceny przyjęto kurs akcji spółki w ofercie publicznej - 47 zł/akcja. Cenę wykonania przyjęto w takiej samej wartości jak cenę wejściową - 47 zł/akcja. Jako średni okres trwania życia opcji przyjęto 5,14 roku. Przyjęto założenie, że wypłata dywidendy nie nastąpi w okresie trwania Programu. Ze względu na brak danych historycznych o notowaniach Spółki oczekiwana zmienność akcji PBKM S.A. została określona na podstawie historycznej zmienności akcji spółki Biomed Lublin S.A. w okresie od 27 stycznia 2012 roku do 27 kwietnia 2016 roku - na poziomie 55%.

Oszacowana pierwotnie na podstawie powyższych danych wartość godziwa Programu na datę przyznania wynosi 3.154 tys. zł.

Przy zachowaniu wszystkich istotnych parametrów programu, w 2016 roku jednostka dominująca ujęła w ciężar kosztów kwotę 751 tys. zł, natomiast w 2017 roku ujmie 1.124 tys. zł.

Do dnia sporządzenia niniejszego Raportu warrantów, o których mowa powyżej nie zostały wyemitowane.

36. KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH

Waluta	na dzień 31.12.2016	na dzień 31.12.2015
Do bilansu:		
1 EUR	4,424	4,2615
100 HUF	1,4224	1,3601
1 RON	0,9749	0,9421
1 TRY	1,1867	1,333
1CHF	4,1173	3,9394
Do RZiS:		
1 EUR	4,3757	4,1848
100 HUF	1,4034	1,3529
1 RON	0,9739	0,9421
1 TRY	1,3109	1,3818
1 CHF	4,0133	3,9341

37. INFORMACJA O WYNAGRODZENIACH, WYPŁACONYCH LUB NALEŻNYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

[tys. PLN]	za rok 2016*	za rok 2015**
Zarząd jednostki dominującej*	2 356	6 498
Rada Nadzorcza	830	30
Razem:	3 186	6 528

**Dane za rok 2016 uwzględniają dywidendę wypłaconą w 2016 roku z zysku roku 2015.

*Dane za rok 2015 uwzględniają przyznane Zarządowi jednostki dominującej wynagrodzenie w postaci akcji spółki PBKM, w wysokości 5 037,9 tys. zł. Szczegóły przedstawione zostały w nocie 35.

38. INFORMACJA O POŻYCZKACH I ŚWIADCZENIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE UDZIELONYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH

Zarówno w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, jak i w roku ubiegłym spółki Grupy nie udzieliły osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących żadnych pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze.

39. INFORMACJA O WYNAGRODZENIU BRUTTO BIEGŁEGO REWIDENTA

Łączna kwota netto wynagrodzenia należnego lub wypłaconego z tytułu badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. za rok 2016 wyniosła 87 tys. zł, natomiast za rok 2015 było to 112 tys. zł.

40. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

W omawianym okresie nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.

41. INFORMACJE O TRANSAKCYJACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

Transakcje między Spółką a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązanymi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej.

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi niebędącymi członkami Grupy:

Sprzedaż usług [tys. PLN]	za rok 2016	za rok 2015
Kriovum egészségügyi szolgáltató ¹⁾	2	-
Kriovum Sejt és szövetbank ¹⁾	241	330
Protest Diagnostic SRL ²⁾	-	65
Zaira Alternatives SRL ³⁾	-	30
Razem:	243	425

- 1) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Krio; w omawianym okresie spółka Krio świadczyła dla tej spółki usługi preparatyki i przechowywania krwi pępowinowej;
- 2) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka Stemlab świadczyła dla tej spółki usługi preparatyki i krwi pępowinowej;
- 3) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka świadczyła dla spółki Zaira usługi administracyjne.

Zakup usług [tys. PLN]	za rok 2016	za rok 2015
Clariden Tanácsadó Kft. ¹⁾	49	138
Nardus Consulting ²⁾	412	331
Nardus Kereskedelmi Kft. ²⁾	49	138
Cells Life Hungary ³⁾	517	540
Idea Kft. ⁴⁾	-	284
Fahri Gurur Polat ⁵⁾	38	40
Bora Yilmazkurt ⁶⁾	82	65
Kriovum Sejt és szövetbank ²⁾	42	36
Protest Diagnostic SRL ⁷⁾	180	147
Zaira Alternatives SRL ⁸⁾	63	60
Hardin Alternatives SRL ⁹⁾	52	-
Cryotech Jarosław Sobolewski ¹⁰⁾	499	180
Razem:	1 983	1 959

- 1) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;
- 2) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi najmu pomieszczeń biurowych i laboratoryjnych;
- 3) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;
- 4) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej oraz mniejszościowym udziałowcem spółki Famicord Hungary; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży dla spółki Famicord Hungary;
- 5) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości;
- 6) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości.
- 7) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka Stemlab świadczyła dla tej spółki usługi preparatyki i krwi pępowinowej;

- 8) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka świadczyła dla spółki Zaira usługi administracyjne
- 9) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemlab; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;
- 10) Udziałowcem spółki jest członek Rady Nadzorczej PBKM, w omawianym okresie spółka sprzedała do PBKM środki trwałe wykorzystywane w prowadzeniu bieżącej działalności Grupy.

Poniższe tabele przedstawiają salda należności i zobowiązań wobec jednostek powiązanych:

Należności handlowe [tys. PLN]	za rok 2016	za rok 2015
Kriovum Sejt és szövetbank	28	27
Kriovum egészségügyi szolgáltató	43	13
Razem:	71	40

Zobowiązania handlowe [tys. PLN]	za rok 2016	za rok 2015
Cells Life Hungary	-	30
Kriovum Sejt és szövetbank	7	7
Idea Kft.	5	22
Protest Diagnostic SRL	15	-
Cryotech Jarosław Sobolewski	4	-
Razem:	31	59

42. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

Dnia 30 marca 2017 roku odbędzie się rozprawa drugiej instancji pomiędzy spółką Krio Intezet Zrt. a Regionalną Generalną Dyrekcją Podatkową Węgry Centrum nakazującej Krio Intezet Zrt. zapłatę 117,6 mln HUF (ok. 1,6 mln zł) tytułem zaległego, zdaniem władz podatkowych, podatku VAT za rok 2011 oraz 31,6 mln HUF (ok. 0,4 mln zł) tytułem odsetek.

W przypadku podtrzymania pozytywnego wyroku sądu administracyjnego Zarząd spółki Krio Intezet Zrt. rozpatrzy możliwość skorygowania deklaracji VAT za lata 2012-2014, a także za okresy późniejsze.

W przypadku zaś wydania negatywnego wyroku przez sąd drugiej instancji spółka zapłaci do Regionalnej Generalnej Dyrekcji Podatkowej Węgry Centrum zaległy podatek VAT wraz z należnymi odsetkami. Zdarzenie to nie obciąży jednak wyniku finansowego Grupy z uwagi na ujęcie korekty VAT, wynikającej z powyższej decyzji, w wynikach lat ubiegłych.